

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ POLİTİKA ve TUTUM BELGESİ

Ocak 2022

TİP Bilim Kurulu

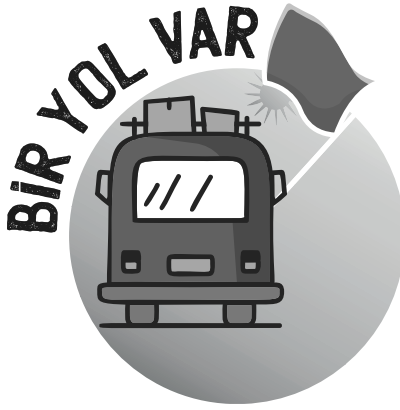
OCAK - 2022

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ Bilim Kurulu tarafından hazırlanmıştır.

TİP GENEL MERKEZ: Meşrutiyet Caddesi Konur-2 Sokak No: 35 Daire:7-8
Kızılay - Çankaya - Ankara

Baskı: **Deren Matbaacılık SAN. ve TİC. LTD.ŞTİ.**

Beylikdüzü OSB Mah. Orkide Cad. No: 9/Z Beylikdüzü/ İstanbul

EMEĞİN, EŞİTLİĞİN,
BARIŞIN VE
ÖZGÜRLÜĞÜN
TÜRKİYESİ'Nİ
KURMAK İÇİN

İÇİNDEKİLER

Sunuş 7

TÜRKİYE'NİN TEMEL SORUNLARI KARŞISINDA TİP'İN TUTUMU

Türkiye İşçi Partisi'nin Temel Sorunlara
Yaklaşımı ve İlkeleri 10

TİP Neyi Savunuyor? Temel Tutum Çerçevemiz 15

TÜRKİYE'NİN TEMEL EKONOMİK, SİYASAL VE TOPLUMSAL SORUNLARINA ÇÖZÜMLER

Emeğin Türkiyesi İçin Kamucu ve
Planlı Bir Ekonomi 20

Kadınların Haklarını Savunacağız 25

Gençlerin ve Çocukların Hakları 29

Kürt Sorununda Barışın ve Kardeşliğin İnşası 32

Mülteci Hakları ve Göçmen Politikamız 34

Bağımsızlığı Savunuyoruz:
Bölgede ve Dünyada Barış 36

Eğitim ve Bilim Siyaseti	39
Laikliğin Vazgeçilmezliği	43
Adaleti Savunacağız	45
Herkes İçin Parasız, Eşit ve Nitelikli Bir Sağlık Hizmeti	49
Tüm Canlılar İçin Sağlıklı, Güvenli evrelerde Yaşam	53
Tarım ve Hayvancılık: Türkiye'yi Kendine Yeten Bir lke Haline Getirebiliriz	59
Kültürel Gelişim ve Sanatın zgrleşmesi	61
Cinsel Yönelim Temelli Ayrımcılığın Sonlandırılması	64
Aleviler için Eşit Yurttaşlık	65
Engelli Yurttaşlar İçin Eşitlik ve Hizmetlerden Eşit Yararlanma Hakkı	67

Sunuş

Türkiye yerel, bölgesel ve küresel krizlerin tam ortasında, tarihinin belki de en kritik dönemecine doğru ilerliyor. 19 yıllık siyasal İslamcı AKP iktidarı ülkeyi parti devletine dönüştürerek tek adam rejimini inşa etti. 2016 sonrasında OHAL altında geçirdiğimiz bu baskı döneminde Meclis fiilen lağvedildi, milletvekilleri, belediye başkanları, gazeteciler, akademisyenler, öğrenciler muhalif oldukları için tutuklandı, binlerce kamu emekçisi kamudan ihraç edildi, yargı bağımsızlığını yitirdi, basın ve sanat sansürlendi, doğal varlıklarımız tahrip edildi, eğitimden sağlığa tüm toplumsal yaşam dinselleştirildi.

Türk Lirası eridi, iç ve dış borç katlanarak arttı, kamu kurumları özelleştirildi, yok pahasına sermayeye peşkeş çekildi, tarım ve hayvancılık bitirildi.

Türklerle Kürtler arasında düşmanlığı körükleyen şovenist şiddet politikaları uygulandı. Komşu devletlerin iç işlerine karışıldı, savaş körüklendi, sınır dışına asker gönderildi, cihatçı terör desteklendi. Bölgede emperyalist hayaller peşinde koşuldu.

Esas amacı, Suriye’de, Afganistan’da emperyalistlerden rol kapmak olan önu arkası düşünülmemiş riyakar bir göçmen politikasıyla ülkemiz dünyanın göçmen idare merkezi haline getirildi. Başta “misafir” dedikleri milyonlarca insandan, sermayenin hizmetine sunulmuş köle-işçi havuzu yarattılar. Onlar üzerinden AB ile ABD ile kirli pazarlıklar yaptılar.

19 yıllık AKP iktidarıyla geldiğimiz noktada işimiz, aşımız, huzurumuz elimizden alındı.

BİR YOL VAR!

Ya hak ve özgürlüklerimizi, geçmişimizi ve geleceğimizi, düş-
lerimizi ve zenginliklerimizi alan bu iktidardan, Saray Rejimi'n-
den kurtulacağız ya da bu yağma, hukuksuzluk ve yobazlık
sürecek.

Türkiye İşçi Partisi, yakın geleceğe ilişkin planlarını, geldiğimiz
bu ciddi aşamanın bilinciyle yapıyor. TİP, seçimler de dahil, ya-
şamakta olduğumuz ve daha da yaşayacağımız zorlu süreçler-
de yurttaşlarımıza bir yol öneriyor.

Yağmadan, hukuksuzluktan ve yobazlıktan usanmış yurttaş-
larımızla, direnen emekçilerle, temel ilkeler doğrultusunda
bizimle yol arkadaşlığı yapacak tüm siyasi parti ve çevrelerle
konuşup o yolu birlikte açacağız.

Elinizdeki, Politika Tutum Belgesi Türkiye İşçi Partisi Merkez
Komitesi yönlendiriciliğinde Bilim Kurulu çalışma gruplarında
kaleme alınmış değerlendirme ve politika önerilerini içermek-
tedir. Burada kısa başlıklar halinde sunulan değerlendirme ve
politika önerileri yurttaşların katkı ve önerileriyle daha detaylı
belgelere dönüşecek ve mutlaka hayata geçirilecektir.

Türkiye halkları ekonomik krizlere, doğasının tahrip edilmesi-
ne, açlık sınırınada yaşamaya, komşularıyla kavga eden bir dış
siyasete, kadın düşmanı uygulamalara, dışlanmaya, şoveniz-
me, baskı ve tahakküm altında adaletsiz bir düzende yaşama-
ya, ürettiği zenginliklere bir avuç sermayedarın el koymasına,
geçemediği köprüleri yolları finanse etmeye yaşamaya mah-
kum değildir.

Bir yol var biliyoruz.

O yolu birlikte açmaya davet ediyoruz.

TÜRKİYE'NİN TEMEL SORUNLARI KARŞISINDA TİP'İN TUTUMU

Bugün;

İşçiler, emekçiler tarlada, fabrikada, plazada güvencesiz, güvenliksiz çalışıyor, alın teri döküyor ama emeğinin karşılığını alamıyor, geçinemiyor. Elektrige, suya, doğalgaza, kiraya, gıdaya, sağlığa servet harcıyor. Faturalarını ödeyemiyor, vergi ve borç yükü altında eziliyor.

Kadınlar ayrımcılığa uğruyor, işten, siyasetten, toplumsal yaşamdan dışlanıyor, evde, iş yerinde, sokakta taciz ediliyor, şiddete maruz kalıyor, öldürülüyor.

Çocuklar küçük yaşta çalışmaya zorlanıyor. Çocuklar, gençler, nitelikli, bilimsel, laik eğitime ulaşamıyor. Üniversiteyi bitirse de iş bulamıyor.

Bu ülkenin sömürülen, hakkı yenen, özgürlükleri elinden alınan, susturulmaya çalışılan, geleceği çalınan milyonları artık kendine bir çıkış yolu arıyor.

Tüm bu sorunlarımızın temel nedeni, işsizliğin, yoksulluğun, savaşların, eşitsizliğin ve adaletsizliğin kaynağı ülkemizdeki sermaye düzenidir. Bu düzen, %1'lik ayrıcalıklı sermayedarın, işçileri, emekçileri, %99'u sömürdüğü düzendir. Bu düzen toplumun ortak çıkarını değil, yalnızca patronların kârını gözeten düzendir. Halkın aradığı çıkış yolu, AKP'nin gerici, baskıcı ve talancı

BİR YOL VAR!

siyasetiyle birleşmiş bu kapitalizmi en acil şekilde yıkmaktan geçmektedir.

İşte bu yüzden;

İşçilerin haklarını savunmak, sömürülenlerin sesini yükseltmek için "bir yol var" diyoruz.

Türkiye İşçi Partisi olarak örgütlü ve birleşik bir halk muhalefeti ile temel haklarımızı almak ve bu düzeni değiştirmek için yola çıktık. Haklar ve özgürlükler Türkiye'sini inşa etmek için sadece mecliste çoğunluk sağlamakla sınırlı olmayan, halkın örgütlü gücünü karar ve denetim mekanizmalarında iktidar kılacak bir yol öneriyoruz.

Türkiye'nin iç ve dış siyasette, ekonomide ve toplumsal yaşamda birikmiş ve AKP döneminde katmerlenmiş sorunlarını aşmak için tavizsiz bir hak siyaseti, mücadelesi ve örgütlenme çağrımızı başlıklar halinde halkımızla yeniden paylaşıyoruz.

Çağrımız sadece TİP'e katılmak, TİP'e üye olmak ya da TİP'e oy vermekle sınırlı değildir. Çağrımız derin ekonomik, toplumsal ve siyasal sorunların içinde bizi biçare bırakan iktidarın karşısına örgütlü bir halk olarak çıkmayıdır. Emekçilerin, emeklilerin, kadınların, gençlerin, barış isteyenlerin, eşitlik ve özgürlükte inat edenlerin sesini fabrikalarda, okullarda, sokaklarda, meydanlarda çoğaltalım, ülkenin her köşesine, iline, ilçesine, köyüne, mahallesine taşıyalım.

TİP aydınlık yarınlar için "bir yol var" diyerek yola çıktı. Gelin bu yolu birlikte yürüyelim!

Türkiye İşçi Partisi'nin Temel Sorunlara Yaklaşımı ve İlkeleri

Türkiye İşçi Partisi'nin politika tutum belgelerinin değerlendirme ve önerilerine yön veren ilke ve yaklaşımlar 4 ana başlıkta özetlenebilir:

- 1- Bütünlüklü ve Planlı Yaklaşım
- 2- Katılımcı Yaklaşım
- 3- Eşitlik İlkesi
- 4- Siyasal ve Sosyal Hakların Vazgeçilmezliği İlkesi

1-Bütünlüklü ve Planlı Yaklaşım:

Türkiye’de yurttaşların eğitimden barınmaya, sağlıktan insan onuruna yaraşır bir gelir elde edebilmeye kadar tüm temel hakları gasp edilmektedir. Bu bir yandan insanların en temel ihtiyaçlarından mahrum bırakılmasına diğer yandan da yerkünün geri dönüşü olmayan tahribatına neden olan acımasız bir süreçtir.

Erken Cumhuriyet döneminden beri devletin toplumsal ihtiyaçlardan uzak yeniden yapılanması özellikle 1950’lerden itibaren doğanın tahribatı, toplumsal sorunların kentlerde yığılması ve temel hak ve hizmetlerin piyasalaşması anlayışıyla çözülmesi zor bir yumak haline gelmiştir. 1960 sonrasında kamu yararı kısmen önde tutularak atılan adımlar 12 Eylül 1980 hukuku ve Özal’la ortadan kaldırılmaya başlanmış, AKP iktidarıyla ise yıkım zirveye ulaşmıştır.

Planlamayı dışlayan piyasacı bu zihniyet, kamuculuk ve hak karşıtı ezberlenmiş klişeleri propaganda ederek ulusal ve uluslararası kapitalist şirketlerin insafına bırakılmış bir düzen kurmuştur. Bu süreçte kamu iktisadi teşebbüslerinin özelleştirilmesi, eğitim ve sağlığın ticarileşmesi, devletin istihdam yaratıcı politikalarından çekilmesi, barınma hakkının gasp edilmesi, kentsel mekanların kâr ve rant hırsıyla talan edilmesi iç içe geçmiş bir ideolojik ve politik programın yansımalarıdır.

Bugün eğitim, sağlık, barınma ve insanca bir geçim kaynağına sahip olma hakkını temel alan her politik özne, bu konulardaki

BİR YOL VAR!

adaletsizliğe, tahribata, çarpıklığa nasıl son vereceğini açıkça ortaya koymalıdır. Türkiye'de kapitalizmin rantı ile doğanın tahribatı ve yurttaşların yaşadığı yoksunluklar arasında doğrusal bir ilişki söz konusudur. Türkiye İşçi Partisi bu bağlamda planlamayı kilit bir konumda değerlendirir.

Türkiye İşçi Partisi, sorunların parçalı ve birbirinden ayrıık değil, bir bütünlük içinde ele alınmasını temel bir yaklaşım olarak benimser. Örneğin eğitim sorunlarının çözümü, öğrencilerin ücretsiz bir öğün gıdaya erişme hakkıyla sağlık politikalarını da ilgilendirir, okullara ulaşım kentsel planlama ve istihdam sorunlarında da değişiklik ister. Bu bakımdan bütünlüklü ve bir planlı yaklaşım sorunların çözümü için temel alınmalıdır.

2- Katılımcı Yaklaşım:

Türkiye İşçi Partisi Merkez Komitesi, Bilim Kurulu ve diğer Merkez Kurulları aracılığıyla ortaya koyduğu politika önerilerini başta ilgili alan bileşenleri olmak üzere tüm toplumun katıldığı karar ve denetleme mekanizmaları içinde hayata geçirme iradesindedir.

Katılımcılık 4-5 ya da 7 yılda bir seçilenlerin politikaya karar vermesini sınırlayıp, politik karar süreçlerinin aşağıya doğru yayılması, yurttaşın daha çok konuda doğrudan karar süreçlerinde yer almasıdır. Bu bakımdan TİP, önerdiği politikaların üretiminden uygulamasına kadar tüm aşamalarda katılımcılık ilkesini merkeze alır.

Başarılı ve işleyen bir dönüşüm için planlama ve bütünlüklü yaklaşım ne ölçüde vazgeçilmezse, katılımcı süreçler de o ölçüde elzemdir.

3-Eşitlik İlkesi

Parti programımızda da söylediğimiz gibi *"Tüm yurttaşların eğitim ve sağlık hizmetlerinden yararlanma, barınma, ulaşım, ile-*

tişim ve insanlığın her tür bilgi ve kültür birikimine erişim gibi temel ihtiyaçları etnik köken, ulusal köken, ırk, din, mezhep, inanç, cinsiyet, cinsel yönelim, engellilik durumuna bakılmaksızın eşitlik temelinde” kamusal olarak karşılmalıdır.”

TİP için eşitlik ilkesi hem mevcut durumunun değerlendirilmesinde temel bir parametre hem de çözüm önerilerinde temel bir ilkedir. TİP, ülkemizdeki mevcut yapının, kadınlara, LGB-Tİ+’lara, farklı dinlerden olanlara, başta Kürtler olmak üzere Türk olmayanlara, özetle Sünni-Türk-Heteroseksüel-Erkek olmayan herkese yönelik ayrımcı siyasetin yarattığı tahribatın ortadan kaldırılmasını hedefler.

4-Siyasal ve Sosyal Hakların Vazgeçilmezliği

Türkiye’de Anayasa ve pek çok yasada devletin “eğitim ve sağlık hakkını ücretsiz sağlamakla, istihdamı düzenlemekle ve yaşanabilir mekânsal düzenlemeleri planlamakla” mükellef olduğu beyan edilmekle beraber hemen başka maddeler ile bu sorumluluklar “devletin olanakları ölçüsünde yapılır” ibaresiyle geri alınmaktadır.

TİP temel hak ve özgürlüklerin herhangi bir gerekçeyle askıya alınmasını, ertelenmesini ya da bütçe, vb. gerekçelerle yerine getirilmemesini kesin olarak reddetmektedir. Bütçe başta olmak üzere tüm olanaklar, temel siyasal ve sosyal hakların sağlanması ile temel özgürlüklerin korunması için seferber edilmek zorundadır.

BİR YOL VAR!

TİP NEYİ SAVUNUYOR? TEMEL TUTUM ÇERÇEVEMİZ

► **Emekçinin hakkını savunuyoruz!**

Sömürüye, işsizliğe, yoksulluğa, taşeron işçiliğe, güvencesiz, güvenliksiz, kuralsız ve esnek çalışmaya, çocuk işçiliğine karşıyız.

Bir yol var, mücadele et, örgütlen! Çalışma hakkını, insanca ücreti, insanca çalışma koşullarını ve çalışamayacak durumda olan herkes için devlet desteğini kazanalım!

► **Eşitliği savunuyoruz!**

İrklara, milliyetlere, etnik kökenlere, dillere, cinsiyetlere, cinsel yönelimlere, inançlara dayalı her tür ayrımcılığa, eşitsizliğe karşıyız.

Bir yol var, mücadele et, örgütlen! Eşit yurttaşlığı kazanalım.

► **Özgürlüğü ve adaleti savunuyoruz!**

Yasama, yürütme ve yargının tek bir kişinin elinde toplanmasına, adaletsizliklere, yaşam tercihlerimize müdahale edilmesine, düşünce ve ifadenin baskı altına alınmasına, hak aramanın suç sayılmasına, sansüre, siyasi yasaklara, onurlu gazetecilerin, hakkını arayan öğrencilerin, halkını savunan siyasetçilerin tutuklanmasına karşıyız.

Bir yol var, mücadele et, örgütlen! Özgürlüğü ve adaleti kazanalım.

BİR YOL VAR!

► Laikliği savunuyoruz!

Dinin toplum üzerinde bir baskı aracı olarak kullanılmasına, dinsel değerlerin iktidar hırsıyla sömürülmesine, eğitimin imam-hatipleştirilmesine, çocukların zihninin hurafelerle doldurulmasına, bilimin itibarsızlaştırılmasına, yobazlığın saltanatına, cumhuriyetin ilerici kazanımlarının birer birer elimizden alınmasına karşıyız.

Bir yol var, mücadele et, örgütlen! Laikliği kazanalım.

► Bağımsızlığı savunuyoruz!

NATO, AB, IMF gibi emperyalist kuruluşlara, Türkiye'yi askeri, ekonomik, siyasi ve kültürel bakımdan bağımlı hale getiren dış politika anlayışına, emperyalistlerin Türkiye'deki askeri varlığına ve üslerine karşıyız.

Bir yol var, mücadele et, örgütlen! Bağımsız bir ülke kuralım.

► Barışı ve kardeşliği savunuyoruz!

Faşizme, şovenizme, Türklerle Kürtleri birbirine düşman eden baskı ve şiddet politikalarına, Türkiye'nin komşu devletlerin iç işlerine müdahale etmesine, sınır dışına asker gönderilmesine, "yurtta savaş, dünyada savaş" anlayışına, cihatçı terörün desteklenmesine, ülkedeki göçmen ve mültecilerin bütün ülke sorunlarının günah keçisi ilan edilmesine karşıyız.

Bir yol var, mücadele et, örgütlen! Barışı, halkların kardeşliğini kazanalım.

► Kamucu ve planlı bir ekonomiyi savunuyoruz!

Hırsızlığa, yolsuzluğa, asalaklığa, kamu mallarının yağmalanmasına, halkın borçlandırılmasına, ülkemizin kendi kendine yetemeyecek duruma düşürülmesine, tarımın ve hayvancılığın bitirilmesine karşıyız. Eğitim, sağlık, ulaşım, iletişim, internet

gibi temel insani ihtiyaçların paralı olmasına; enerji, su, barınma ve gıda için kazancımızın çoğunu harcamaya karşıyız. Yılların yağmasının hesabını soracağız, halktan çalınanları geri alacağız.

Bir yol var, mücadele et, örgütlen! Kamucu ve planlı bir ekonomik düzen kuralım.

► **Kadınların haklarını savunuyoruz!**

Kadın düşmanlığına, kadının ikincilleştirilmesine, kadın emeğinin sömürülmesine, kadınların toplumsal yaşamdan dışlanmasına, kadına yönelik şiddete karşıyız.

Bir yol var, mücadele et, örgütlen! Eşitliği, özgürlüğü, insanca yaşamı kazanalım.

► **Doğayı ve yaşam alanlarımızı savunuyoruz!**

Çevre katliamlarına, kentsel dönüşüm adı altında yağmaya, doğanın arsa olarak görülmesine, 'icraat' adı altında yıkım ve faydasız yapım projelerine, plansız, kontrolsüz ve denetimsiz kentleşmeye, kamusal alanlarımızdan sürülmeye, doğanın ve yeraltı-yerüstü varlıkların enerji ve madencilik sektörü için yok edilmesine, bu varlıkların sonsuz bir kaynakmış gibi kâr hırsıyla hoyratça tüketilmesine, fosil yakıtlara dayalı enerji politikalarıyla karbon salımının körüklenmesine, iklim krizinin 'yeşil boyama' ile kapitalizmin oyun alanı haline getirilmesine, hayvanlara kötü muameleye karşıyız.

Bir yol var, mücadele et, örgütlen! Doğayı ve yaşam alanlarımızı koruyalım.

BİR YOL VAR!

BİR YOL VAR!

TÜRKİYE'NİN TEMEL EKONOMİK, SİYASAL VE TOPLUMSAL SORUNLARINA ÇÖZÜMLER

Ormanlarımız yanıyor, seller kentleri yutuyor, kuraklık nedeniyle toprağımızda buğday bile yetişmiyor. Kadınlar her gün şiddete uğruyor, öldürülüyor. Gençler ne eğitimde, ne istihdamda; gelecek kaygısında boğuluyor. Pandemi kontrol edilemiyor. Ekonomi derin bir krizde. Enflasyon, TÜİK'in sahte oranlarının çok ötesinde, fiyatlar el yakıyor. İşçinin, emekçinin alım gücü her geçen gün düşerken, işsizlik her geçen gün artıyor. Mahkemeleri, bürokrasisi, ordusu, polisi ve tüm kurumlarıyla devlet bir tek partinin siyasi aygıtı haline getirilmiş, sesini çıkarana dava açılıyor, seçilmiş siyasiler, gazeteciler tutuklanıyor, yurttaşlar baskı ve zorbalıkla susturulmaya çalışılıyor.

Ülke krizler içinde kıvranırken AKP iktidarı memleketi yönetmiyor, yönetmiyor. AKP hükümeti, yalnızca Saray etrafında toplaşmış bir grup sermayedarın ve onlarla işbirliği içindeki ayrıcalıklı küçük bir kesimin hükümetidir.

Bugün ülkenin mevcut yapısal ekonomik, toplumsal ve siyasal sorunlarını daha da içinden çıkılmaz hale getiren Saray Rejimi'nden kurtulmak ve yerine halkın iradesini yansıtan yeni bir kuruluşu inşa etmekten başka seçeneğimiz yok.

Türkiye İşçi Partisi olarak, eşitliğin, özgürlüğün, adaletin ve barışın hüküm süreceği bir Türkiye için, memleketin sorunlarına

BİR YOL VAR!

getireceği çözümleri bu çalışma ile halkımızın bilgisine, görüş ve önerilerine sunuyoruz.

Biliyoruz, kurtuluş ve kuruluş için bir yol var!

EMEĞİN TÜRKİYESİ İÇİN KAMUCU VE PLANLI BİR EKONOMİ

AKP iktidarı yıllardır “büyüyoruz” diyor ama sözde büyüyen ekonomi halkın refahını arttırmıyor. Büyüyoruz denen dönemde emekçilerin çalışma saatleri uzadı. OECD ülkeleri içerisinde en fazla çalışma saatine ulaştık. Büyüyoruz denen dönemde iş cinayetleri giderek arttı ve artıyor. Büyüyoruz denen dönemde her yıl sosyal yardımlara muhtaç insan sayısı arttı. Oysa önemli olan büyümek değil, büyüyen ekonomiyi hakça paylaşmak, insanca yaşanan bir ülke kurmak.

Geçmişte neredeyse istisnai olan asgari ücret bugün emekçilerin ücretlendirilmesinde temel politika haline gelmiştir. Emekçilerin yarısından fazlası asgari ücretle çalışmaktadır.

Bu ülke emekçileri olarak “ayın sonunu nasıl getiririm, çocuğumu okula nasıl gönderirim, elektriğimi, gazımı nasıl öderim, hiç mi tatile çıkamayacağım” diye kara kara düşünmekten birlikte kurtulacağız.

Büyüyoruz denen dönemlerde yoksullar daha da yoksullaşırken sermayeye 1.300 Milyar TL teşvik dağıtıldı. Sermayedarların borcu silindi ama yoksulun, emekçinin borcu arttı. Emekçiler kredileri ödeyebilmek için çalıştıkça çalıştı.

Nasıl ki sermaye için Kredi Garanti Fonu sağlanıyorsa biz de Halk Garanti Fonu’nu kuracağız. Toplumun borçlarla boğuşan en yoksul kesiminin banka borç faizlerini sileceğiz, kalan borcunu aynı sermayeye yaptıkları gibi faizsiz uzun dönemde ödemesini sağlayacağız. İşsizlerin ve en düşük düzeydeki gelire sahiplerin borçlarını ise tamamen sileceğiz.

İşsizlik Fonu'nda toplanan tutarın ancak onda biri işsizlere "yardım" olarak dağıtıldı. Tutarın kalanıyla sermaye ve AKP'ye yakın danışmanlık-eğitim şirketleri fonlandı.

OECD ülkeleri içinde en fazla iş cinayeti yaşayan ve haftalık çalışma saatleri en uzun olan ülkeyiz. Ya çok çalışıyor ya ölüyoruz ama yarattığımız zenginlikten en az payı yine biz alıyoruz.

Ölmeyeceğiz, sömürülmeyeceğiz ve hakça paylaşacağız.

Emekçilerin maaşlarından yapılan kesintilerle oluşturulan fonun yağmalanmasına izin vermeyeceğiz. Her emekçi çalıştığı sürenin en az yarısı kadar sürede bu fondan en az asgari ücret, en fazla Kıdem Tazminatı üst tavanı kadar ücret almaya devam edecek.

Emeklilerin emekli aylık bağlanma oranları %75'lerden %42'lere düştü. Üstüne üstlük emekliler her yıl sadece enflasyon kadar arttırılan ücretlerinden dolayı toplumun hızla yoksullaşan kesimi haline geldi. AKP iktidarından önce net asgari emekli aylığı dönemin asgari ücretinin neredeyse 1,5 katı iken bugün asgari ücretin de altında kaldı. 40 sene çalışmış bir emeklinin ikramiyesi, bugün cumhurbaşkanının bir aylık maaşına denk gelmiyor. Emeklilerin talepleri olan sendikalaşma ve toplu sözleşme hakları da veriliyor.

Emekliler yoksullaşmayacak. Çalıştıkça emekli maaşının düştüğü bu garabet sistemi değiştireceğiz. Emekliler için de sendika ve toplu sözleşme hakkı olacak.

Türkiye'de yasalarla düzenlenmiş haftalık çalışma süresi 45 saat olsa da fiilen ortalama çalışma süresi 50 saattir. Çalışanların %34'ü 50 saatin bile üzerinde çalışmaktadır. Yüksek çalışma süreleri yüzünden emekçilerin sosyal yaşamları için kendilerine ayıracak zamanları kalmamaktadır. Çalışanların iş saatleri dışında da işle bağlantıları kopmamakta, tatillerinde, evlerinde sürekli iş başında olabilmeleri talep edilmektedir. Çalışanların 'bağlantıyı kesme hakları' sağlanacaktır. Çalışma saatleriyle bir-

BİR YOL VAR!

likte işsizlik de artmaktadır! Oysa az sayıda işçiyi uzun sürelerde çalışmaya zorlamak yerine yasal çalışma saatleri uygulansa işsizlik en az %10 düşürülebilir.

Haftada 5 gün, günde 7 saat, haftalık 35 saatlik işgünü işçilerin hakkı olacak. İşçiler insanca çalışacak, insanca kazanacak, insanca yaşayacak.

Büyüyoruz denen dönemde, 20 binden fazla işçi iş cinayetlerinde yaşamını yitirdi. Cumhuriyet tarihinin en büyük katliamı Soma'da gerçekleşti, birkaç saat içinde 301 işçi yaşamını yitirdi. Maden sektöründe özelleştirme ve göz yumulan kaçak maden ocakları işçiler için ölüm anlamına geldi. Kof büyümenin lokomotifi inşaat sektöründeki mega projeler, rant hırsı, üretim zorlaması, sigortasız çalıştırma ve göçmen emeği, taşeron sisteminin insanlık dışı yapısıyla birleşince şantiyeler resmi istatistiklere göre 5000'den fazla işçiye mezar oldu.

Büyüyoruz denen dönemde meslek hastalıklarından ölümler ise iş cinayetlerinin en az 8-10 katına çıktı ama neredeyse hiçbiri resmen kayıt altına alınmadı.

Yasa ve yönetmelikleri harfiyen uygulayacak, iş sahalarında işçilerin katılımıyla devlet denetimi sağlayacağız. Madencilik gibi zor koşulların yaşandığı sektörlerde en ileri teknoloji kullanımını zorunlu tutacağız. İşçinin sağlığını da güvenliğini de her şeyin önünde tutacağız. İşçinin insanca yaşamını her hedefin üstüne koyacağız.

Hakkını aramak isteyen işçiler geçmişte iş mahkemelerine başvuruyor, yasalara uyan mahkemeler patronlar aleyhine karar veriyordu. Sermayenin temsilcisi Saray Rejimi patronları kayırmayı tercih etti, işçinin mahkemeye gitme hakkını bile elinden aldı, arabuluculuk sistemini getirdi.

Türkiye'de AKPlı yıllar boyunca işçilerin sendikal örgütlülükleri sıfırlandı, toplu sözleşme yapabilen çalışanların tüm çalışan-

lara oranı %24'lerden %7'lere kadar geriledi. Yalnızca OHAL döneminde değil "büyüyoruz" denen tüm yıllar boyunca grevler ertelendi, yasaklandı. İktidar işçileri değil hep sermayenin çıkarını gözetti.

Emekten yana bir hukuk işleyecek. Emekçilerin örgütlenme, sendikalaşma ve grev hakkının önünde hiçbir engel kalmayacak. Sendika da olacak, toplu sözleşme de yapılacak.

Büyüyoruz denen dönemde emekçilerin vergileriyle beslenen bir bütçe ortaya çıktı. Bugün devlet bütçesinin büyük kısmı çalışanlardan toplanan vergiler ve özel tüketim vergileri ile sağlanmakta, devletin teşviklerle beslediği sermayeden toplanan vergilerin toplam içindeki payı ise her yıl azalmaktadır.

Vergi düzenini değiştireceğiz. Çok kazanan ve çok tüketen daha fazla vergi verecek. Temel gıda maddeleri, enerji ve kültürel harcamalar gibi kalemlerden alınan KDV'yi sıfırlayacağız.

Yurttaşlarımızın **enerji tüketiminin** adil ve hak temelli bir anlayışla yeniden düzenlenmesi, evrensel insan haklarının ayrılmaz parçaları olarak gördüğümüz enerji, su ve internet hakkının kullanımında devletin yurttaşlara karşı kamusal yükümlülüğünün yerine getirilmesi için; hane geliri net asgari ücretin 6,5 katı veya altında ise belirlenen ortalama tüketim miktarlarının altında elektrik, su, doğal gaz ve internet tüketilmesi halinde, bu faturalar vergilerden ve katkı paylarından muaf kılacağız. Yurttaşlarımızın gelirleri azaldıkça, enerji tüketiminde devletin vereceği katkıyı arttıracacağız.

Elektrik, su, doğal gaz ve internet ücret tarifelerinde yapılacak yıllık zam oranı asgari ücrete yapılacak yıllık zam oranını geçmeyecek.

Kamu işletmelerindeki istihdamın oranı; her geçen yıl geriledi. Neredeyse tüm kamu kurumları özelleştirildi, şeker fabrikaları bir bir satıldı.

BİR YOL VAR!

Özelleştirmeleri durduracağız. Sermayeye peşkeş çekilen kamuya ait bütün kurumları, AKP'nin yandaşlarının çöktüğü her bir binayı, araziyi kamulaştıracacağız. Yatırımları devlet eliyle yapacak, hizmetleri devlet eliyle yapacak işçiye iş, aş sağlayacağız.

Büyüyoruz denen dönemde sosyal yardımlar yoksulları AKP'ye bağımlı hale getirmek için kullanıldı; halka adilce paylaştırılmadı. Her yıl halkımızı aşağılayarak AKP ilçe binaları önünde kuyruğa soktular; yardımdan yararlanmanın yolunu AKP'ye, derneklere, vakıflara, cemaatlere bağlılıktan geçirdiler.

Sosyal yardımların hükümetin lütfuymuş gibi sunulmasına son verecek; sosyal yardımları yurttaşlarımız için yasal, kazanılmış bir hakka çevireceğiz. Yurttaş, bu yardımları alamadığında he-sabını sorabilecek. Halkımızın sosyal yardımlardan yararlanma düzeylerini arttıracacağız.

Büyüyoruz denen dönemde emekçilerin eğitim, sağlık, ulaşım, barınma giderleri ücret artışlarının çok üzerinde kaldı. Ücretsiz yurt bulamayan yoksul çocukları tarikat yurtlarına mahkum oldu, bu yurtlarda istismara uğrayanlar; yanarak yaşamını yitirenler oldu. Suçluların hepsi cezasız kaldı.

Kamusal hizmetleri yaygınlaştıracak, her yurttaşımızın bu hizmetlere erişimini kolaylaştıracacağız. Kamu hizmetlerinin ticarileşmesine, tarikatların eline bırakılmasına izin vermeyeceğiz.

Bu düzeni topyekun değiştireceğimiz, eşit ve özgür bir memleket yaratacağımız güne değin, işsizlik ve derin yoksullukla boğuşan yurttaşlarımızın bir nebze nefes almaları, yarınlara daha iyi bakabilmeleri, daha güvenceli olmaları için en yoksullardan, kadınlardan ve gençlerden başlamak üzere tüm yurttaşlarımızı za finansmanı kamu bütçesinden karşılanacak, şartsız-koşulsuz aylık asgari temel bir gelir desteği sunacağız.

Emeğin Türkiye için bir yol var, mücadele et, örgütlen!

KADINLARIN HAKLARINI SAVUNACAĞIZ

Türkiye’de kadın sorunu toplumsal yaşamdan iş yaşamına, aileden siyasete çok boyutlu bir konu olarak karşımızda durmaktadır. Kadınlar kamusal alandan, çalışma hayatından, siyasi alandan uzaklaştırılmaya, ev içi işlere mahkum edilerek kadın düşmanı ve gerici politikalarla baskı altına alınmaya çalışılmaktadır.

TÜİK verilerine göre Türkiye’de istihdam oranı erkeklerde %65, kadınlarda ise %27,5’tir. Üstelik kadın istihdamının yarısı kayıt dışı gerçekleşmekte, 2,8 milyon kadın sayısı en fazla kayıt dışılık aile içi, ücretsiz tarım sektöründe görülmektedir. Kadınlar esnek ve ağır çalışma koşulları altında, vasıfsız, taşeron işlerde, daha düşük ücretlere güvencesiz ve düzensiz çalışmakta, iş yerinde tacize, ayrımcılığa ve mobbinge uğramaktadır.

Kadın istihdamını arttıracacağız! Çalışma koşulları kadınlar için özel sağlık sorunu ve tehlike arz eden sektörler dışında her sektörde asgari kadın çalışan sayısı belirleyeceğiz ve bu sayıları yasalarla garanti altına alacağız! Kadın istihdamını ve kadınların kamusal alana katılımını artırmak için kamu kreşleri ve anaokulları yaptıracak; tüm işyerlerinde kreş açma zorunluluğunu getireceğiz.

Güvencesiz, kayıt dışı ve taşeron çalışmayı yasaklayacağız! Tarımda karşılıksız kadın emeğine son vereceğiz! İş yerindeki ayrımcılık ve mobbinge karşı yasaları düzenleyeceğiz.

Kadınların aile içinde sırtına yüklenen ev içi işler ve çocuk bakımı iş yaşamına katılımının önünde önemli bir engel oluşturmaktadır. Hamilelik, doğum ve emzirme gibi biyolojik gereksinimler nedeniyle işten uzak kalan kadınlar patronlarca hemen

BİR YOL VAR!

işten çıkarılmaktadır. İşçilerin sadece %7'sine işyerlerinde kreş veya kreş desteği sunulmaktadır. Çocuklu kadınlar, kreş olmadığı ve çocuğunu bırakamadığı için işini bırakmak zorunda kalmaktadır.

Sadece kadınların sırtına yüklenen çocuk yetiştirme ve evde bakım (hasta, yaşlı, engelli) hizmetlerini kamu hizmeti olarak ücretsiz karşılayacağız. Görünmeyen emeğin görünür olmasını sağlayacağız. Türkiye'nin her yerine gündüz bakım evleri, kreşler ve yuvalar açacağız. Doğum öncesi 3 ay, doğum sonrası 6 ay ücretli izin kadınlar için hak olacak! Doğum sonrası ikinci 6 ay için babalık izni devredilemez bir zorunluluk olacak! Hamile kadınların işten atılmalarını yasaklayan düzenlemler getireceğiz.

Zorunlu olmasına rağmen yeterli denetim sağlanmadığı için okula gönderilmemiş ya da okuldan alınmış kadınların istihdamını sağlamak amacıyla meslek edindirme kursları açacak ve göçmen kadınları da kapsayacak şekilde yaygınlaştıracacağız.

Türkiye'de her 10 kadından 4'ü **fiziksel şiddete** uğramakta, **kadın cinayetlerinde** her yıl yüzlerce kadın yaşamını yitirmektedir. Şiddetin boyutu yalnızca fiziksel değildir. Türkiye'de kadınların neredeyse yarısı yaşamının herhangi bir döneminde psikolojik şiddete maruz kalmaktadır, ancak kadınlar fiziksel ya da psikolojik şiddete uğradıklarında devletçe ve toplumca yalnız bırakılmakta, bu nedenle şiddeti bildirmekten korkmaktadır. Korku ve baskıya karşın yargıya başvursalar da karşılarına cinsiyetçi yasalar ve hâkimler çıkmakta, kadına yönelik şiddet failleri iyi hal indirimleriyle ödüllendirilmektedir. Kadın cinayetleri cezasız kalmaktadır.

Kadına yönelik şiddete karşı mücadele edeceğiz! Şiddete uğrayan kadınların korunması ve rehabilitasyon süreci için kadın örgütleriyle beraber yıllık planlamalar yapacağız!

İstanbul Sözleşmesi'ni geri getirecek ve uygulayacağız! Kadın-

lar için ücretsiz, Şiddetten Korunma Merkezleri açacağız! Her iş yerine şiddete maruz kalmış belirli sayıda kadın çalıştırma zorunluluğu getireceğiz!

Kadına yönelik şiddeti cezasız bırakmayacağız! Yargıda cinsiyetçi kararlara son vereceğiz!

Toplumsal yaşamın dinselleşmesi kadınların özgürlüklerinin kısıtlanmasına neden olmaktadır. Kadınların yaşamı ve bedeni ile ilgili karar hakkı, sözde gelenek ve manevi değerler bahanesiyle ellerinden alınmaktadır. Kadınların bedenleri siyasete malzeme edilmekte, kaç çocuk doğuracakları, hangi yöntemle doğuracakları meydanlardan dikte edilmektedir. Kadınların mücadelesiyle kazanılmış bir hak olan kürtajı, AKP iktidarı fiilen yasaklamaya çalışmaktadır.

Kadınların özgürlüklerine ve bedenleri üzerindeki haklara müdahale eden politikalara son vereceğiz! Kürtaj, isteğe bağlı ya da istenmeyen gebeliklerin sonlandırılması için bir halk sağlığı hizmeti olarak devlet tarafından ücretsiz uygulanacak. Kadınların kaç çocuk ya da nasıl doğuracağı kadınların kararı olacak!

Türkiye cinsiyet eşitsizliği sıralamasında 156 ülke arasından 133. sırada yer almaktadır. Kadınların parlamentodaki oranı yalnızca %17'dir. OHAL döneminde en önce kadın dernekleri, çocuk hakları dernekleri ile kayyım atanan belediyelere ait kadın merkezleri kapatıldı.

Kadınların siyasette, ülkenin geleceğinde söz sahibi olması için bütün siyasi partilerde kadın kotasını zorunlu tutacağız! Kadın adaylara özel devlet yardımı vereceğiz!

AKP kadın düşmanı yasaları ve uygulamaları ile kadınların en temel haklarını dahi elinden almaktadır. Müftülere resmi nikâh yetkisi veren Müftülük Yasası ile evlilik kurumunu yurttaşlık zemininden çıkararak dini kurallar çerçevesine sokmaya, medeni kanunla kazanılan boşanma, velayet ve nafaka gibi hakları

BİR YOL VAR!

kadınların elinden almaya çalışmaktadır. AKP, boşanmayı zorlaştırmak, tecavüzleri aklamak, mal paylaşımını kadın aleyhine düzenlemek için 'arabuluculuğu' tartışmaya açmıştır.

Müftülük Yasası'nı kaldıracacağız! Kadınların toplumsal konumunu ve medeni haklarını zayıflatan her türlü uygulamaya son vereceğiz! Tüm yasaları laik ve eşitlikçi bir anlayışla kadınlar lehine yeniden düzenleyeceğiz!

Kadınların hakları için bir yol var, mücadele et, örgütlen!

GENÇLERİN VE ÇOCUKLARIN HAKLARI

Gençler iş bulamıyor, gelecekte umutsuz, mutsuz. Gençler arasında işsizlik %25'e ulaştı. Üniversite mezunu 24 yaşın altında işsiz sayısı son dört yılda %10 arttı. Gençlerin dörtte biri ne okuyor ne de çalışıyor. İşsiz gençlerimizin sayısı 55 ilin nüfusunu aşıyor.

Eğitim, kültür, bilim, sağlık ve teknoloji politikalarıyla gençlerimize istihdam yaratacak, üniversite sonrasında iş olanağı sağlanamadığı takdirde 2 yıl boyunca işsizlik aylığı verip, ücretsiz mesleki eğitimler sunacağız. Gençler gelecekte korkmayacak, geleceğe umutla bakacak.

Gençler geçinemiyor, eğitim ve barınma masraflarını karşılamıyor, KYK borçları altında eziliyor. Eğitim masraflarını karşılamak için düşük ücretlerle, kısa zamanlı, güvencesiz çalışmak zorunda kalıyor. Gençler kitap okuyamıyor, kültür sanat etkinliklerine gidemiyor, müzik, resim, dans gibi sanat dallarına yönelemiyor, spor yapamıyor, kendini gerçekleştirme için gerekli tüm olanaklardan uzaklaştırılıyor.

KYK borçlarını sileceğiz. KYK ve tüm kamu yurtlarını tamamen ücretsiz hale getireceğiz. Üniversitelerin kuruluşunda her üniversitenin öğrenci kontenjanına uygun olarak yurt imkanı sunmayı şart koşacak, eğitime devam eden üniversiteleri de yurt kapasitelerini 5 yıl içerisinde belirlenen oranlara göre artırmakla sorumlu tutacağız. KYK ve üniversitelere ait öğrenci yurtlarından faydalanamayan ve maddi durumu elverişli olmayan tüm öğrencilere aylık kira yardımı sağlayacağız. Üniversiteyi bitirene kadar tüm gençlerin eğitim, barınma, internet, sağlık, beslenme, kültür-sanat ve spor haklarından ücretsiz yararlan-

BİR YOL VAR!

masını sağlayacağız. Yaygın halk kütüphaneleri kuracak, basılı ve elektronik yayınlara erişimi kolaylaştıracacağız.

Üniversite ve liselerde artan yemekhane zamlarına karşılık yemekhaneleri ücretsiz hale getirecek ve öğrencilerin sağlıklı beslenme koşullarına ulaşmasını sağlayacağız.

Akademide cinsiyet eşitsizliğini ortadan kaldıracacağız ve kampüsleri kadınlar ve LGBTİ+'lar için güvenli hale getireceğiz.

Türkiye, nüfusunun çoğunluğu genç olan bir ülkedir. Ülke yaş ortalaması 29 olmasına karşın TBMM yaş ortalaması 50'dir. Her yüz gençten yalnızca dördü aktif olarak siyasete katılmaktadır.

Ülkenin en büyük zenginliği olan gençlerin ülke yönetiminde söz hakkı olmasını sağlayacağız. Gençlerin örgütlenmesinin önünü açacağız.

18 yaşın altındaki her birey çocuktur. Çocukların hakları vardır ve bu haklar Türkiye dahil 191 ülkenin imzaladığı uluslararası bir sözleşmeyle güvence altına alınmıştır. Her çocuğun sağlık hizmetlerine, eğitime, kültürel-sosyal olanaklara ve insanca bir yaşama erişim hakkı, istismar ve ihlalden korunma hakkı, ekonomik sömürüden korunma hakkı vardır.

Ebeveynlerin ve eğitimcilerin çocuk hakları konusunda bilgilendirilmesini sağlayacağız. Çocuk yetiştirmede sorumluluğu yalnızca ebeveynlere yıkmayacak, çocukların tüm toplumun geleceği olduğu gerçeğiyle devletin çocuk bakım ve gelişimiyle ilgili sorumluluklarını genişleteceğiz.

Çocukların ekonomik sömürsü bir insanlık suçudur. Oysa Türkiye'de zorla çalıştırılan "çocuk işçiler" resmi kayıtlara göre 2 milyonu aşmıştır. Bu 2 milyonun %80'inden fazlası kayıt dışı çalışmakta, geri kalanı ise çiraklık veya mesleki eğitim adı altında çalıştırılmaktadır. Türkiye'de her üç çocuktan biri yoksuldur.

18 yaşın altında çalışmayı yasaklayacağız. Çocukları zorla çalıştıranlar en ağır cezalara çarptırılacak. Her çocuğa, temel gıda yardımıyla bulunacak, 12 yıl kesintisiz, parasız, bilimsel ve laik eğitim sağlayacağız. Çocuklarımızı eğitimleri boyunca çok yönlü geliştirerek yaşama hazırlayacağız.

Türkiye’de çocuk istismarıyla ilgili dava sayısında son 10 yılda yaklaşık 3 kat artış görülmektedir. Çocuğun cinsel istismarında Türkiye dünya listesinde 3. sırada yer almaktadır. İstismarcıları aklamaya çalışan ve bunun için meclise yasa tasarıları sunan AKP iktidarı, tecavüzcülere ve istismarcılara arka çıkmaktadır. “9 yaşındaki çocuk evlenebilir” açıklaması yapan Diyanet aracılığı ile çocuk yaşta evlendirme ve istismar meşrulaştırılmaktadır.

Çocuklarımızı koruyacağız! Çocuklara devlet güvencesi altında şeffaf çalışan özel sosyal hizmet ağı kuracağız! Çocuğa yönelik her türlü şiddet ve istismarın ağır bir şekilde cezalandırılması ve önüne geçilmesi için yasaları yeniden düzenleyeceğiz!

Çocukların ve gençlerin geleceğe güvenle bakması için bir yol var, mücadele et, örgütlen!

BİR YOL VAR!

KÜRT SORUNUNDA BARIŞIN VE KARDEŞLİĞİN İNŞASI

Kürt sorunu Türkiye'nin en önemli meselelerinden biri olmaya devam ediyor. On yıllardır devam eden çatışma süreci nedeniyle on binlerce genç yaşamını yitirdi, yurttaşlar evlerinden, köylerinden göç etmek zorunda bırakıldı, Kürt halkının seçtiği belediye başkanları, milletvekilleri, siyasi liderleri içi boş iddianamelerle hapsedildi. AKP düzeninin bir parçası olmuyorlar diye Kürtlerin siyasi iradesi gasp edildi. Sınıfsal, ekonomik, etnik ve kültürel boyutları olan bu soruna sermaye iktidarları bu bütünlükle yaklaşmak yerine inkarcı, pragmatist ve güvenlikçi eksende bakmayı tercih etti. Irkçılık ve milliyetçilik pompalandı. Yıllarca Kürtlerin ve Kürtçe'nin varlığı inkar edildi. 12 Eylül döneminde Diyarbakır cezaevindeki işkence ve infazlar Türkiye'nin demokrasi tarihine kara bir sayfa olarak geçti. AKP dahil tüm hükümetler, ANAP'tan DSP'ye, DYP'ye kadar aynı vahşeti devam ettirdi. Kürt halkında büyük umutlar yaratmasına rağmen, AKP'nin samimiyetsiz, dar çıkar hesaplarıyla yaklaştığı ve sonlandırdığı "çözüm sürecinin" ardından, ağır şiddet ve faşist uygulamalar dönemine geçildi. Özellikle 7 Haziran 2015'teki genel seçim süreciyle beraber, Türk ve Kürt emekçilerinin birliğinden korkan AKP, iktidarda kalmanın tek yolu olarak o bilindik yöntemle, halklar arasına savaş ve şiddetle nifak sokmaya sığındı. Suruç ve 10 Ekim katliamları, başta dönemin HDP Eş Genel Başkanları Selahattin Demirtaş ve Figen Yüksekdağ olmak üzere siyasilerin tutuklanması, "barış" isteyen akademisyenlerin görevden uzaklaştırılmaları, seçim barajı uygulamasının devamı, HDP'li belediyelere kayyım atanması, Suriye'nin kuzeyine düzenlenen askeri operasyonlar AKP'nin ancak faşist yöntemlerle, halklar arasına düşmanlık tohumları ekerek iktidarda kalabileceğini gösterdi. Bu haliyle bugün Kürt

sorunu hem Kürtlerin eşit yurttaş olma sorunu hem de sağcı iktidarların Türkiyeli bütün emekçileri savaş politikaları üzerinden baskı altına alması, yönlendirmesi sorunudur.

Türkiye, Türk-Kürt kavgasına, savaş politikalarına mahkum değildir.

Eşit yurttaşlığı, barışı ve kardeşliği savunacağız.

Türkiye Cumhuriyeti'nin asli kurucu unsurlarından biri olan Kürt halkının demokratik ve kültürel hakları için mücadele edeceğiz. Kürt halkının kendi geleceğine ilişkin fikrine saygı duymakla birlikte, biz bu ülkede Türklerle Kürtlerin eşit yurttaşlık temelinde birliğini savunacağız. Türkiye'nin bu düzenden kurtuluşunun Türk ve Kürt emekçilerinin birlikte mücadelesinden geçtiğini biliyoruz.

Silahların susmasını, barış dilinin konuşulmasını savunacağız. Ne Türk ne de Kürt, hiç kimsenin birbirine silah doğrultmasına izin vermeyeceğiz. Gençlerimizin yasını tutmaktan usandık; bir daha hiçbirinin kılına zarar gelmemesi için uğraşacak, gelecekte umutlu, eşit birer yurttaş olmalarının mutluluğunu paylaşacağız.

Emperyalistlerle değil kendi sorunumuzu kendimiz çözmek için, siyasetin ve meclisin çözümde öne çıkması için, halkın temsilcilerinin sözlerini söylemesi için irade göstereceğiz.

Başta Suriye olmak üzere bölgemizde halkların emperyal hedeflere sahip güçlerle değil birbirleriyle el ele vererek ülkelerinin kaderlerini ellerine almaları için mücadele edeceğiz.

Anadilde eğitimi, boşaltılan köylerin ve yıkılan kentlerin halka iadesini, seçim barajının kalkmasını, siyasi tutukluların özgürlüğünü, belediyelerin halkın iradesine teslim edilmesini savunacağız ve sağlayacağız.

Eşit yurttaşlık için bir yol var, mücadele et, örgütlen!

BİR YOL VAR!

MÜLTECİ HAKLARI VE GÖÇMEN POLİTİKAMIZ

AKP iktidarı, ülkemizdeki mültecilerin geleceklerine dair hiçbir gerçekçi plan ortaya koymayarak sömürüye ve istismara açık bir mülteci nüfusunun varlığını kalıcılaştırmaktadır. AKP iktidarı için Türkiye'deki mülteci nüfusunu "yönetmeye" değer kılan şeylerden birisi de bu ucuz ve savunmasız emek gücünü sermayenin istismarına sunmuş olmasıdır.

Türkiye'de bugün işsizlik derinleşmektedir; fakat Türkiyeli bir yurttaş, mülteciler onun işini kaptığı için değil, keyfi işten çıkarmalar yaygınlaştığı ve işçinin hakkını savunacak sendikal örgütlenmeler zayıflatıldığı için işsiz kalmaktadır.

Türkiye'de bugün kamu kaynakları Türkiyeli yurttaşların yararına kullanılmamaktadır. Fakat, mültecilerin yararına da kullanılmamaktadır. Ülkemizin bütün zenginlikleri, AKP iktidarıyla bütünleşmiş bir avuç sermayedarın yağmasına sınırsızca açılmış durumdadır.

Aynı biçimde yaşanmıyor olsa da yoksulluk, işsizlik, güvencesizlik, eğitime ve sağlığa erişimde eşitsizlik bugün tüm emekçilerin ortak sorunudur. Yaşamını alın teriyle kazanan ve birlikte yaşama iradesine sahip, hangi kökenden olursa olsun herkesin bu topraklarda eşit ve özgür yaşaması için verilen mücadele her zamankinden daha günceldir.

Sermaye düzeninin yarattığı işsizlik, yoksulluk ve gericilik gibi sorunların kaynağı olarak mülteci ve göçmenleri işaret eden aldatıcı söylemlere karşı duracağız. Sermayeyle, AKP iktidarıyla mücadelenin göçmen ve mülteci karşıtlığıyla saptırılmasına, kirletilmesine izin vermeyeceğiz.

Göçmen ve mültecileri Türkiye’de sabitleyen AB ile yapılan 2016 geri kabul anlaşmasını iptal edecek, mülteciler üzerinden yapılan gizli pazarlıklara son vereceğiz. Suriye, Irak ve Afganistan’daki savaşların sorumlusu olan emperyalistlerin, bizzat kendi yarattıkları mülteci sorununu Türkiye’ye öteleyerek, ülkemize bir göçmen idare merkezi rolü biçmelerine izin veremeyeceğiz. Mültecileri onlara karşı koz olarak kullanmak ve para pazarlığı yapmak gibi ahlaksız bir siyaset içerisine girmeyecek; işledikleri savaş suçlarının hesabını sorarak, yarattıkları insani felaketin onarılması sürecinde paylarına düşen ne ise yapmalarını, ödemelerini sağlayacağız. Ülkemize Suriye’den gelen yaklaşık 3.5 milyon mültecinin geleceğini, onların insanca yaşam arayışını sekteye uğratmayacak şekilde Suriye yönetimiyle konuşacağız.

Eşit yurttaşlığı bu ülkede alın teri döken herkes için yeniden tarif edecek, yeniden kazanacağız. Sosyalizm mücadelesine bu ülkede alın teri döken herkesi davet edecek ve kazanacağız.

Barışacağız, kardeşleşeceğiz, eşit ve özgür bir yarına yürüyeceğiz.

Hiç kimsenin göçmen ya da mülteci olmak zorunda kalmayacağı bir dünya için bir yol var, mücadele et, örgütlen!

BİR YOL VAR!

BAĞIMSIZLIĞI SAVUNUYORUZ: BÖLGEDE VE DÜNYADA BARIŞ

Ülkede, bölgede ve dünyada hemen her kriz silahlı çatışmalara evrilirken bu çatışmalarda gittikçe daha çok insan ölüyor, yaralanıyor veya yerinden edilip mültecileşiyor. Üstelik bu çatışmalar Yemen, Libya, Suriye örneklerinde olduğu gibi çok sayıda devletin müdahil olduğu bir biçimde gerçekleşiyor.

Bu durum Birinci ve İkinci Dünya Savaşları öncesinin uluslararası siyaset arenasını anımsatıyor. Yakın çevremizde, Balkanlar, Ortadoğu ve Kafkaslarda Soğuk Savaş sonrası bölgesel çatışmalardan etkilenmeyen tek bir ülke kalmadı. Bu çatışmaların çoğu ya dondurulmuş ya da çözümsüzlüğe itilmiş, yeni çatışmaları bekler durumdadır. 2000'lerin ortasına kadar bu gerilimlere nispeten daha mesafeli olan Türkiye sözde inisiyatif kullanma ve ümmet dayanışması çerçevesinde çatışmaların daha da büyümesine hizmet etmektedir. Emperyalizm silah satışından daha çok, siyasal ve finansal bağımlılık yaratmak olsa da ABD emperyalizmi son 10 yılda bölgedeki her aktörün daha da fazla silahlanmasına neden olmaktadır.

Ortadoğu'nun içine düştüğü mezhepçi rekabet bir kıyım siyasetine yol açmıştır. Tüm mezhepçi kutuplar kendi halklarının toplumsal kurtuluşlarını, kadın haklarını ve evrensel değerleri yok etmek için çalışırken, sözde ABD ve İsrail karışıklığından bahsetmekle birlikte tam da onların istediği rolleri oynamaktadırlar.

Ülkemizin bölgede Yeni Osmanlılık adı altında emperyalist politikaların maşası olmasına ve bir mezhepsel kutup haline getirilmesine karşı mücadele edeceğiz. Silahlı kuvvetlerin yurt

ve yurttaşın savunulması dışında dinsel, mezhepsel amaçlar ya da uluslararası güç merkezlerinin çıkarları doğrultusunda kullanılmasına izin vermeyeceğiz.

Başta NATO olmak üzere tek taraflı ve dayanaksız askeri müdahalelerde bulunan uluslararası örgütler, bloklar ve ABD, İngiltere, Fransa gibi ülkelerin bölgemizdeki varlıkları tümüyle gayrimeşrudur.

Hiçbir ülkenin başka bir ülke sınırları içinde askeri üsler kurması, operasyonlar yürütmesi veya vekalet savaşları yürütmesine seyirci kalmayacağız. Ülkemizdekiler ve ülkemizinkiler dahil başka ülke topraklarında kurulan askeri üsleri kaldıracak, başta NATO olmak üzere bu tür askeri ittifaklardan çıkacağız.

Komşularıyla süreklileştirilmiş sorunlar içinde olan AKP hükümeti bölgesel ve uluslararası emperyalist iktisadi ve siyasi oluşumların programlarını ise harfiyen uygulamaktadır. Ülkemizin ekonomik ve siyasi egemenliği yani tam bağımsızlığı uluslararası finans kuruluşları ve yine emperyalist bir oluşum olan **Avrupa Birliği** kurumları ile yapılan anlaşmalar ile ciddi hasar görmektedir. Başta tarım, hayvancılık ve sanayi olmak üzere ülkemizin kendi ayakları üzerinde durabilmesi neredeyse imkansız hale getirilmiştir.

Egemenlik ve bağımsızlığımızı kısıtlayan her türlü uluslararası anlaşmayı feshedeceğiz.

Kıbrıs sorunu, Ermenistan ile olan sorunlar, Yunanistan ile Ege Denizi'nde sürmekte olan anlaşmazlıklar, ülkemiz ve bölgemiz için barış ve işbirliğinin önüne engel olarak konmaktadır. Bu durum ayrıca halklar arasında nefreti körüklemektedir.

Bu sorunların çözümünü diplomasi ve siyaset sahasına yönlendirecek, söz konusu sorunların tarafları arasında ekonomik, siyasi, kültürel vb. işbirliğini ve güveni arttırarak sorunların aşılmasına hizmet edeceğiz.

BİR YOL VAR!

Resmen kabul edilmemiş olsa da İsrail'in, silah üretilmesine yönelik boyutları uluslararası antlaşma ile sınırlanmış olsa da İran'ın nükleerleşme çalışmaları, Suudi Arabistan ve Türkiye gibi ülkeleri de tetiklemiştir. Bu ülkelerin izlediği nükleerleşme sürecini diğer rakip ülkelerin de takip etmeleri beklenmektedir.

Başta Ortadoğu olmak üzere tüm dünyada son 10 yılda yeniden yükselişe geçen silahlanma ve nükleerleşme eğilimlerine dur diyeceğiz. Ülkemizin, komşularıyla emperyalist tekellerden silah alma yarışına ve nükleer rekabete girmeyecek, diğer ülkeleri de barış, işbirliği ve diplomasi sahasına davet edecek bir ülke olması için çalışacağız.

Türkiye İsrail'in ithalatında 4. ve ihracatında 8. sırada yer almaktadır. Tüm karşıt görüntüsüne ve sokağa kola dökme eylemlerinde simgeleşen boykot havasına karşın Türkiye 6 milyar doların üzerinde bir ticaret hacmine sahip olduğu İsrail ile ilişkilerini kesmek bir yana azaltmış dahi görünmemektedir.

İsrail'in işgalci tutumuna ve zulmüne son verebilmek için Filistin halkıyla dayanışmak üzere uluslararası BDS (Boykot, Yatırımları geri çekme ve Yaptırımlar hareketi) hareketi ile uyumlu olarak İsrail'e karşı kapsamlı bir boykot yaklaşımını savunacağız.

Yurtta, bölgede ve dünyada barışı egemen kılmak için bir yol var, mücadele et, örgütlen!

EĞİTİM VE BİLİM SİYASETİ

AKP iktidarı 19 yılda eğitim sistemini tam bir yapboz tahtasına çevirdi. Eğitim bakanları, sınav sistemi ve müfredat defalarca değişti. Son 19 yılda hiçbir çocuk başladığı eğitim sistemiyle okulundan mezun olamadı.

AKP'nin siyasal islamcı neoliberal politikalarla yön verdiği eğitimde çok boyutlu bir yıkımla karşı karşıyayız. Okullardan akıl ve bilim dışlandı, din derslerinin sayısı arttırıldı, dahası bu dersler zorla seçtirildi.

Çocuklarımız için nitelikli, parasız, laik ve bilimsel eğitim sağlayacağız. Okullar çocuklarımızın, gençlerimizin kendilerini geliştirebilecekleri alanlar olacak.

Kız-erkek öğrencilerin okulları ve sıraları ayrıldı, karma eğitim tırpanlandı. Etkinliklerde kız çocukları gelin-anne rolüne sokularak kızların okuması değil eve kapanması teşvik edildi.

Çocuklarımız kızılı erkekli bir arada okuyacak. Ayrımcılığı, kini değil, dostluğu, dayanışmayı, eşitliği, bir arada yaşamayı öğrenecek, tüm toplumun yararını gözeten bireyler olarak yetiştirilecek.

Dindar ve kindar nesil yetiştirme amacını saklamayan AKP, eğitimi sistematik olarak dinselleştirdi. İmam Hatipler bu amaç doğrultusunda en büyük araç olarak kullanıldı. Son 10 yılda İmam Hatip Liselerinde okuyan öğrenci sayısı yaklaşık 8 katına, okul sayısı ise yaklaşık 5 katına çıktı. Pek çok nitelikli, köklü okul İmam Hatiplere dönüştürüldü. Eğitim için neredeyse başka seçenek bırakmayan AKP çocuklarımızı İmam Hatiplere mahkum etti.

BİR YOL VAR!

Ülkenin ihtiyaç duyduğu din görevlisi yetiştirecek sayının ötesindeki tüm İmam Hatip okullarını kapatacağız.

Herkes 12 yıl kesintisiz zorunlu, laik, bilimsel eğitime ücretsiz erişecek.

Eğitimde dinselleşmenin bir başka ayağı ise Milli Eğitim Bakanlığı'nın, yerel yönetimlere bile yasak kılınan pek çok başlıkta, cemaat ve tarikatlarla protokol imzalaması, sosyal, kültürel, sportif etkinlikler, mesleki ve teknik kurslar, vb. düzenlemek için bu tarikatlara okullarda yer açması oldu. Okul öncesi eğitim fiilen cemaat ve tarikatlara bırakıldı, sıbyan mektepleri yaygınlaştı.

Cemaat ve tarikatlarla yapılan bütün protokolleri iptal edeceğiz. Cemaat ve tarikatların eğitime dahil olmasına izin vermeyeceğiz. Okul öncesi dahil tüm eğitim süreci kamusal olacak. Çocuklarımız cemaatlere, tarikat yurtlarına mahkum olmayacak. Tüm cemaat ve tarikat yurtları kamulaştırılacak. Öğrencilere ücretsiz barınma olanağı sağlanacak.

AKP, zorunlu eğitimi sözde yaygınlaştırmak ve uzatmak için 4+4+4 eğitim sistemini getirdi ancak bu kesintili sistem pratikte öğrencilerin daha kısa sürede okulsuzlaşmasına neden oldu. Özellikle ilk dört yılın sonunda kız çocukları okuldan alındı, eğitimden mahrum bırakıldı, eve kapandı, çocuk yaşta evliliklere zorlandı. Kız çocuklarının okullaşma oranı son on yılda yaklaşık %6 azaldı.

Milli Eğitim Bakanlığı verilerine göre çocuk yaşta evlilik ve nişanlılık nedeniyle eğitime devam edemeyenlerin %97'si kız öğrencilerdir. Piyasanın ucuz iş gücü gereksinimini karşılamak üzere erkek çocuklar da işgücü piyasasına sokuldu. 1999'da 128.000 çocuk eğitim almak yerine çalışmak zorunda kalırken, bu sayı 2016'da 709.000'e ulaştı.

Hiçbir çocuğumuzun eğitimden ayrı kalmasına izin vermeyeceğiz. Kız çocukları için pozitif ayrımcı politikalar yürüteceğiz. Bir insanlık suçu olan çocuk işçiliğini yasaklayacağız.

Eğitim dinselleşirken bir yandan da **piyasalaştı**. Son on yılda özel ilköğretim okulu sayısı 5 katına, öğrenci sayısı yaklaşık 3 katına, 2021 itibarıyla örgün eğitim içindeki özel okul sayılarının toplam okul sayısına oranı ise %20,2'ye çıktı. Nitelikli, laik, bilimsel eğitim yalnızca parası olanların erişebildiği bir meta haline geldi.

Eğitim herkes için eşit ve kamusal bir hak olacak. Tüm özel eğitim kurumlarını kamulaştıracacağız.

Ülkemizde yaklaşık yarım milyon öğretmen işsiz, göreve atama bekliyor. **Atama bekleyen öğretmenler** geçinmiyor. Maddi yokluk, geçim derdi öğretmenlerimizi bunalıma sürüklüyor. Bugüne kadar, işsizlik girdabından çıkış bulamayan onlarca öğretmenimiz yaşamına son verdi.

Öğretmenleri işsiz, okulları öğretmensiz bırakmayacağız. Atanamayan Öğretmen utancına son vereceğiz.

Saray Rejimi, üniversitenin temel niteliklerini neredeyse tümüyle yok etti. Bugün üniversiteler akıl ve bilim yuvası değil, hurafeler, bilim-dışlıklar, intihaller yuvası, kampüslerinde polislin kol gezdiği, muhbirlik, yandaşlık, biat ortamları haline getirildi. Bugün üniversitelerin kontrolü kayyım rektörler aracılığıyla cumhurbaşkanı ile YÖK'ün ellerindedir.

YÖK'ü kaldıracak, üniversiteleri özerkleştireceğiz. Üniversitelere aktarılan kamu kaynaklarını artıracacağız. Söz, yetki, karar üniversitenin tüm bileşenlerinde olacak. Üniversitenin dışında hiçbir kişi ya da kurum üniversitenin yönetimine karışamayacak.

Piyasacı mantık üniversiteleri de sarmıştır. Ders içerikleri bilimsel gerekliliklerle değil, piyasanın ihtiyacına göre biçimlendirilmektedir. 200'ün üstündeki üniversitenin neredeyse yarısı vakıf üniversitesidir. Üstelik bunların çoğu apartmandan bozma binalardaki, hocası, laboratuvarı bile olmayan "tabela üniversiteleri"dir. Her 100 üniversite öğrencisinden ancak 9'u

BİR YOL VAR!

Kredi ve Yurtlar Kurumu yurtlarında kalmakta, geri kalanları özel yurtlara veya tarikat yurtlarına mahkum olmaktadır.

Vakıf üniversitelerini kamulaştıracacağız. Yükseköğretim parasız olacak. Her öğrenciye ücretsiz barınma olanağı sağlayacağız.

AKP üniversiteleri hiçbir muhalif sesin olmadığı, öğrencilerin, öğretim elemanlarının işsizlik korkusuyla hiçbir şeye itiraz edemeyeceği, robotlaşacağı kurumlara dönüştürmek istemektedir. Polis resmen kampüslere yerleşti, muhalif öğrencileri fişledi, göz altına aldı. Çok sayıda öğrenci tutuklandı.

Cadı avına dönen KHK'larla yüzlerce aydınlanmadan ve barıştan yana akademisyen kamudan ihraç edildi. Onlarca akademisyene ağır ceza mahkemelerinde dava açıldı, kimileri mahkum edildi.

Üniversitelerde baskıya son verilecek. Düşünce ve ifade özgürlüğü garanti altına alınacak. Polis üniversitelerden çıkarılacak. KHK'lar ile haksız yere kamudan ihraç edilen öğretim elemanları görevlerine iade edilecek.

Eğitimde gerici, piyasacı kuşatma dağıtılacak. Okullarda huralar değil, akıl ve bilim egemen kılınacak. Kamu yararına bilim temel ilke olacak.

Eğitimi yaygınlaştıracak, özellikle köy okulları sayısını arttıracak, öğretmenlerimize kadro ve güvenceli istihdam yaratacağız.

Arttırılan köy okulları sayesinde taşımali eğitime son verecek, öğrencilerimizin evlerinden uzakta okumasının, devlet yurtlarının olmadığı yerlerde tarikat yurtlarına mahkum olmasının önüne geçeceğiz.

Kamusal, laik, bilimsel ve anadilde eğitim için bir yol var, mücadeleye et, örgütlen!

LAİKLİĞİN VAZGEÇİLMEZLİĞİ

Cumhuriyetin temel kazanımlarından biri olan laiklik, bugün neredeyse yok edilmiş durumdadır. Laiklik, 19 yıldır iktidardaki AKP ve uzun süreli ortağı Gülen Cemaati'nce hedef haline getirildi. Saray, iktidarını perçinleyebilmek için halkın inançlarını sömürdü.

Türkiye'yi siyasal İslamcı çizgiye çekmeyi amaçlayan emperyalist projelerin de desteğiyle yargı, ordu, polis, sağlık, eğitim dahil devletin tüm kurumlarına cemaat ve tarikat üyeleri yerleştirildi. Mahkeme kararları, eğitim ve sağlık politikaları bile neredeyse din referans alınarak belirlenir hale geldi. Müftülere de resmi nikah kıyma yetkisi verildi. Gericilik ve muhafazakârlık yaşamın her alanına yayıldı. Kadınların kahkahasına, bedeniyle ilgili kararlara din adına karışılır, gençler kızılı-erkekli sokaklarda yürüyemez oldu. Çocuklar tarikat yurtlarında istismara uğradı.

Bu ülkeyi kadınları, çocukları, yoksulları istismar eden din taccirlerine, şeriat yanlılarına bırakmayacağız! Çocuklarımızı gerici karanlığa, cemaatlara ve tarikatlara teslim etmeyeceğiz! Cemaat ve tarikatlara ait tüm kurum ve yurtları kamulaştıracamız. Kadınların din baskısıyla susturulmalarına, eve kapatılmalarına izin vermeyeceğiz!

Diyanet İşleri Başkanlığı 19 yıl boyunca AKP'nin siyasal İslamcı politikalarını uygulamada en kullanışlı aygıtı oldu. Diyanet'e ait televizyon kanalı, dergiler, kitaplar, birçok bakanlıkla imzalanan protokoller ile Diyanet'in emrindeki camiler ve imamlar üzerinden AKP propagandası yapıldı, dinci-gerici söylemler meşrulaştırıldı. Öyle ki Diyanet, yayınladığı "babanın kızına şehvet duyması haram değil" fetvasıyla enseste, "buluğ çağına erişen kız ve erkek çocukları evlenebilir, kız çocukları gebe kalabilir" fet-

BİR YOL VAR!

vasıyla pedofili, cinsel istismar ve çocuk evliliğine onay verdi. Bugün Diyanet, birçok bakanlıktan daha yüksek bütçesi olan bir kurum haline getirildi, ödeneği on yılda neredeyse yedi katına çıktı.

Din ve mezhep ayrımlarına son verecek, barış içinde bir toplumsal yaşam kuracağız. Dinci-gerici zihniyetin cisimleştiği Diyanet İşleri Başkanlığı'nı kapatacağız. Din işlerini, tüm din ve mezheplere eşit mesafede duran bir kurumda yeniden düzenleyeceğiz.

Laiklik yalnızca bir yaşam tarzı sorunu değil, aynı zamanda sınıfsal bir sorundur. Zenginlerin çocukları laik eğitim veren nitelikli özel okullarda okurken, yoksul ailelerin çocukları sıbyan mekteplerine, tarikat yurtlarına mahkum edilmiştir. Laiklik toplumsal yaşamın temel ilkelerinden biridir. Herkese, en çok da kadınlara, çocuklara, yoksullara lazımdır.

Sıbyan mekteplerini, tarikat yurtlarını kapatacağız. Çocuklarımızın eşit, kamusal, parasız, nitelikli, bilimsel eğitim almasını, ihtiyaç halinde parasız, nitelikli ve güvenli kamu yurtlarında barınmasını sağlayacağız.

Laiklik için bir yol var, mücadele et, örgütlen!

ADALETİ SAVUNACAĞIZ

Ülkemizde hukuk sistemi adaleti sağlayacak bir yapı olmaktan çok siyasi iktidarın hedefleri ve amaçları doğrultusunda kullanılan bir araç işlevi görmektedir. Adaleti sağlayacak yasalar yapması gereken yasama organı Meclis işlevsizleştirilmekte ve etkisizleştirilmekte, yürütme Saray'ın istek ve arzularına işletilmekte, yargı organları mensupları sadakat esasıyla AKP il/ilçe teşkilatlarından belirlenmektedir. Bu yapı üzerine kurulu bir hukuk sisteminin organlarından; hukuk kurallarıyla değil siyasal tercihler ve talimatlarla karar veren bir yargı mekanizmasından adalet beklenemez.

Bağımsız ve tarafsız bir yargı için hukuk sistemini adaleti sağlayacak bir yapı olarak yeniden inşa edeceğiz.

Hakim ve savcılar sadakat esasıyla AKP il/ilçe teşkilatlarından belirlenirken, AKP iktidarının karşısında yer almaktan geri durmayan avukatlar, her geçen gün daha ağır koşullarda çalışmaya itilmektedir. Yurttaşın hak arama özgürlüğünün teminatı avukatların meslek örgütü Barolar, AKP iktidarınca ele geçirilmek istenmekte, bu gerçekleştirilemeyince paralel Barolar kurulmaktadır. Yurttaşlar bu Barolara kayıtlı avukatlara yönlendirilmekte, yargı kararlarının tarafsız ve bağımsızlığı konusundaki son güvencenin de ortadan kaldırılması amaçlanmaktadır.

Yurttaşların hak arama özgürlüğünün teminatı olan savunmaya yönelik saldırıları ortadan kaldıracacağız.

Yurttaşların hak arama özgürlüğü her geçen gün daha da zorlaşmaktadır. Yüksek miktarlardaki dava masrafları ve yıllarca süren davalar nedeniyle hak arama özgürlüğü sınırlan-

BİR YOL VAR!

dırılmakta, arabuluculuk gibi yargı dışı çözüm yollarıyla yargının özelleştirilmesi hedeflenmektedir.

Yurttaşların hak arama özgürlüğünün önündeki engelleri kaldıracak, herkese eşit ve ücretsiz adalet sağlayacağız.

Ekonomik ve sosyal haklar başta olmak üzere temel hak ve özgürlükler, yalnızca bir avuç azınlığın erişebildiği haklar haline getirilmektedir. İşçilerin, kadınların mücadelesiyle kazanılmış pek çok hak bugün mücadelenin asıl özneleri tarafından erişilemez niteliktedir.

Temel hak ve özgürlükleri herkesin erişebileceği haklar haline getireceğiz.

Soma'da, Ermenek'te, Torunlar İnşaat'ta ve daha pek çok yerdeki işçi katliamının esas sorumlusu olan patronlar ve siyasi sorumlular cezasızlık zırhı ile korunmaktadır. İşçilerin kıdem tazminatı başta olmak üzere birçok hakkı gasp edilmeye çalışılmakta, hak arama özgürlüğü zorunlu arabuluculuk uygulamasıyla engellenmekte, uzun yıllar alan mahkeme süreçlerinde ekonomik olarak alt üst olma tehlikesi karşısında emekçiler hak ettiklerinden çok daha azına razı edilmeye zorlanmaktadır.

İşçilerin, emekçilerin katledilmelerine, haklarının gasp edilmesine izin vermeyeceğiz.

Kadın cinayetlerinde, kadına yönelik her türlü şiddet ve taciz olaylarındaki cezasızlık ve çeşitli indirimlerle katiller, tacizciler korunmakta ve hatta ödüllendirilmektedir. Siyasi iktidar mensupları kadın düşmanı açıklamalarıyla tacizin, şiddetin ve cinayetlerin önünü açmakta, faileri cesaretlendirmekte ve bu suçları meşrulaştırmaktadır.

Kadınlara yönelik her türlü kötü muamelenin önüne geçmek için gerek yasal düzenlemeler gerekse uygulamadan kaynaklı sorunlarla ilgili önlemlerin alınmasını sağlayacak, gerici ve kadın düşmanı yasal düzenlemelere karşı somut mücadele vereceğiz.

Çocuklara yönelik cinsel istismar olaylarındaki artış gericiliğin bir başka sonucudur. Sanıkların gerekli cezaları almaması, sorumlular hakkında gerekli işlemlerin yapılmaması yeni vakaların önünü açmaktadır. Ensar Vakfı'nda ve benzeri olaylarda suçların üzerinin örtülmeye çalışılması, istisnai bir durum gibi gösterilmesi kabul edilemez.

Ülkemizin aydınlık geleceğinin sahibi olan çocuklarımızın, gençlerimizin güven içerisinde yaşayacakları bir ülkede, onlara karşı işlenen suçların tüm sorumlularının yargılanmaları için mücadele edeceğiz.

Son yıllarda basın açıklaması, yürüyüş ve benzeri eylemlere katıldığı ve sosyal medya hesaplarından muhalif içerikli paylaşımlar yaptığı için binlerce kişi gözaltına alındı, tutuklandı ve haklarında davalar açıldı. Anayasal birer hak olan düşünce ve ifade özgürlüğü ile toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkı tamamen askıya alındı.

Şiddet, nefret, ayrımcılık ve savaş övgüsü içermeyen her türlü düşünce ve ifadenin özgürce dile getirilebilmesini, barışçıl her türlü toplantı ve gösteri yürüyüşünün sınırlandırılmaksızın yapılmasını sağlayacağız.

Muhalif kimliği nedeniyle birçok avukat, gazeteci, siyasetçi, akademisyen ve öğrenci cezaevlerinde tutuklu olarak bulunmaktadır. Haksızlıklara ve hukuksuzluklara karşı çıktıkları, adaletsizliklere karşı sessiz kalmadıkları için keyfi şekilde tutuklanan muhalifler derhal serbest bırakılmalıdır.

Düşünceleri ve muhalif kimlikleri nedeniyle kimsenin gözaltına alınmasına ve tutuklanmasına izin vermeyeceğiz.

15 Temmuz sonrasında ilan edilen OHAL her ne kadar hukuken sona ermiş olsa da fiilen halen yürürlüktedir. Bu süre zarfında OHAL, ülkedeki muhalifleri tasfiye etmek, etkisizleştirmek ve siyasi tahakkümü sürdürmek için kullanılan bir araca dönüş-

BİR YOL VAR!

türülmüştür. OHAL, inşa edilmek ve süreklileştirilmek istenen tek adam rejiminin meşruiyet kaynağı haline gelmiştir. Muhalif belediyelere, medya kuruluşlarına kayyım atanmış, onbinlerce kişi sadece siyasi iktidara muhalif olduğu için KHK'lar ile ihraç edilmiş, işsiz bırakılmıştır.

Hukuka aykırı tüm KHK'lar başta olmak üzere OHAL'in tüm etkilerini ortadan kaldıracacağız.

Adaleti sağlamak, adil bir ülke kurmak için bir yol var, mücadele et, örgütlen!

HERKES İÇİN PARASIZ, EŞİT VE NİTELİKLİ BİR SAĞLIK HİZMETİ

AKP, iktidara gelir gelmez uygulamaya başladığı ve adını “Sağlıkta Dönüşüm Programı” koyduğu neoliberal politikalar ile sağlık hizmetlerini piyasalaştırdı. Yurttaşların nitelikli sağlık hizmetine ulaşımı gittikçe zorlaşırken, “paran kadar sağlık” anlayışı topluma dayatıldı. “Hastanelerdeki kuyrukları bitirdik” dediler, oysa şimdi sadece randevu alabilmek bile yurttaşlar için eziyet haline getirildi.

Alınan vergiler yetmedi, katkı payları, sigorta primleri, ek ödemeler gibi doğrudan veya dolaylı ödemelerle sağlık hizmetlerinin finansmanı sürekli artan oranlarla halkın cebine yansıtıldı. Yurttaşlar en temel sağlık gereksinimleri için bile kredi çekti, borçlanmak zorunda kaldı. Hizmete erişemeyenler acil servislere yığıldı, sağlık sistemi kitlendi.

Sağlık hizmetlerini tümüyle parasız hale getireceğiz. Yalnızca kimlik belgesi gösterilerek, prim şartı veya katkı payı olmadan yurttaşların bütün sağlık hizmetlerinden yararlanabileceği bir sistemi kuracağız. Herkesin eşit, bilimsel ve nitelikli bir sağlık hizmetine erişebilmesi için sağlık örgütlenmesini kamucu bir perspektifle yeniden organize edeceğiz.

Sağlıktaki sınıfsal ve bölgesel eşitsizlikler çözülmediği gibi aradan geçen 19 yılda var olan eşitsizlikler derinleşti, bunlara yenileri eklendi. Temel sağlık ölçütleri, sağlık altyapısı, sağlık insan gücü, sağlığa ayrılan bütçe gibi birçok başlıkta uluslararası sıralamada geride kalındı, yine bu göstergeler açısından iller ve bölgeler arasında uçurum oluştu.

BİR YOL VAR!

Sağlık alanındaki eşitsizlikleri derinleştiren neoliberal politikaları, bir daha dönülmemek üzere iptal edeceğiz. Sosyalist bir perspektifle yeniden düzenlenecek sağlık hizmetleri örgütlenmesinde mevcut eşitsizliklerin hızla giderilmesi amacıyla önceliklendirme yapacağız. Her türlü eşitsizliği kök nedenlere inerek çözeceğiz.

İşlemeyen sağlık sisteminin yükü sağlık emekçilerinin üzerine yıkıldı. Sağlık emekçilerinin ücretleri ve özlük hakları her geçen gün gerilerken emekçiler tükenmişliğin ve çaresizliğin içerisine itildi. Yanlış politikalarda ısrar ve iktidar temsilcilerinin söylemleri yurttaşlar ile sağlık emekçilerini karşı karşıya getirdi, sağlıkta şiddet görülmemiş boyutta arttı.

Sağlık emekçilerini tükenmişliğe mahkûm eden çalışma düzeyine son vereceğiz. Güvenceli çalışmayı ve güvenceli geleceği bütün emekçiler için sağlayacak, sağlık alanındaki aşırı iş yükünü kamusal hizmet ağını genişleterek çözeceğiz. Sağlıkta şiddeti doğuran ana nedenleri ortadan kaldıracak etkili önlemler alacağız.

Kamusal istihdam olanakları yaratılmadan ve yeterli altyapı oluşturulmadan açılan fakülteler sağlık eğitiminin niteliğini düşürdü, sağlıktaki işsizliği rekor düzeyde arttırdı. Atanamayan sağlıkçıların sayısı yarım milyonu aştı. Saray Rejimi halkın sağlık ihtiyaçlarını veya sağlık emekçilerini değil bir avuç sermayedarın çıkarlarını gözetti.

Atanamayan sağlıkçı sorununu kalıcı olarak çözeceğiz. Sağlık hizmetlerinin tamamı kamusal olarak sunulacak, sağlık emekçilerinin istihdam, ücret, sosyal hak, kadro statüsü, emeklilik gibi haklarını yasal olarak güvence altına alacağız. Sağlık insan gücü planlamasını piyasanın beklentilerine göre değil halkın sağlık gereksinimlerine göre yapacağız.

Sağlık alanındaki ayrımcı uygulamalar yurttaşların sağlık hiz-

metlerine erişimini engelledi. Temel bir hak olan sağlık hakkı fiili olarak veya yasal düzenlemelerle engellenmeye çalışıldı. Ayrımcılığa uğrayanlar görmezden gelindi, dezavantajlı gruplara yönelik iyileştirmeler yapılmadı.

Etnik, kültürel, cinsel, biyolojik temelli bütün ayrımcı uygulamaları ortadan kaldıracamız, anadilde sağlık hizmetleri sağlayacağız. Sağlık hizmetlerine erişimi eşit yurttaşlık temelinde, anayasal düzeyde garanti altına alacağız.

Kamu-özel iş birliği projelerinin sağlık alanındaki ayağı olan Şehir Hastaneleri sağlığa ayrılan bütçenin kara deliği oldu. Sağlık yatırımlarına ayrılması gereken kaynaklar birkaç müteahhittin cebine aktı. Hasta garantili bu hastanelerin açılabilmesi için yurttaşların kolaylıkla ulaşabildiği, kent merkezlerindeki hastaneler kapatıldı.

Halkın sağlık gereksinimleri için harcanması gereken kaynakların bir avuç toplumsal parazite aktarılmasına derhal son vereceğiz. Diğer kamu özel iş birliği projeleri gibi Şehir Hastanelerini de hızla kamulaştıracak, bugüne kadar halktan çalınan bütün kaynakları halka iade edeceğiz.

COVID-19 salgınından “başarı hikayesi” çıkarmaya çalışanlar yurttaşına üç tane maskeyi dağıtamadı, toplum kaderine terk edildi. Ölümler gizlendi, istatistikler manipüle edildi, halka açıkça yalan söylendi. Sağlık emekçileri canı pahasına pandemiyle mücadele ederken Saray Rejimi COVID-19’u meslek hastalığı bile saymadı.

COVID-19 salgını süresince halka karşı yalan söyleyen, gerçekleri gizleyen ve suç işleyen bütün sorumluları yargılayacağız. Salgını fırsata çevirmeye çalışarak buradan rant sağlayan tüm unsurlardan hesap soracağız. Sağlık emekçilerinin hakkını teslim edecek, daha fazla kayıp yaşanmaması için gerekli düzenlemeleri hızla hayata geçireceğiz.

BİR YOL VAR!

Sağlık alanına sistematik olarak gericilik pompalandı, bilim dışı uygulamalar iktidar eliyle yaygınlaştırıldı. Aşı karşıtlığının önü açıldı, halkın sağlığı hiçe sayıldı. Bakanlık düzeyi dahil sağlık hizmetleri örgütlenmesi tarikatların arka bahçesi haline getirildi, gerici unsurlara devlet aracılığıyla imtiyazlar ve rant sağlandı.

Sağlık alanını bilim dışı pratiklere kapatacak, şarlatanlara ve gericiliğe geçit vermeyeceğiz. Merkezi birimlerden taşra örgütlerine kadar sağlık hizmetlerinin bütün kademeleri tarikatlardan temizleyeceğiz. Bilimsel yöntem ve toplumsal faydayı sağlık alanındaki tek ölçüt olarak belirleyeceğiz.

Herkese eşit, nitelikli, parasız sağlık hizmeti için bir yol var, mücadele et, örgütlen!

TÜM CANLILAR İÇİN SAĞLIKLI, GÜVENLİ ÇEVRELERDE YAŞAM

19 yıllık İslamcı, gerici, piyasacı AKP iktidarında rant ve gaspla doğal varlıklar yağmalandı. Ekoloji alanındaki yıkım, nefes alınamaz kentler ve kaybedilen doğal alanlar ise en fazla, yaşam ve geçim alanlarını yitiren emekçileri etkiledi.

Yasalar ve KHK'lar aracılığıyla toprağımız, suyumuz, ormanlarımız, zeytinliklerimiz, meralarımız; maden alanları, taş ocakları, enerji santralleri ile tahrip edildi. Trakya bölgesindeki nehirler, su havzaları, tarım alanları; sanayi atıkları ve madencilik faaliyetleri nedeniyle tehlike altına girdi. Manisa'nın Soma ilçesinde termik santral uğruna 7 bin zeytin ağacı katledildi. Zeytinliklerin, kıyıların, meraların imar yolunu açan tasarımı defalarca kez Torba Kanunlar içerisinde getirdiler. AKP'nin 19 yıllık iktidarında 1 milyon hektarın üzerinde toprak, tarım alanı olmaktan çıkarıldı. Marmara Denizi, iklim değişikliğine bağlı artan sıcaklık, oksijen miktarının azalması, denize aşırı miktarda sanayi ve çevresel atık bırakılması gibi etkenlere bağlı olarak biyoçeşitliliğini yitirdi, müsilaj etkisine girdi. Bu dramatik sonuca ise bir Bakan, tam anlamıyla yıkım projesi olan "Kanal İstanbul" projesini çare olarak gösterebildi!

AKP iktidarında beton ormanlarına dönüşen kentlerimizi tekrar yaşanabilir, nefes alınabilir hale getireceğiz. Kapitalist sanayi faaliyetleri uğruna feda edilen doğal alanlarımızı geri kazanacağız.

Ekolojik yıkıma neden olan en önemli etmenlerden biri fosil yakıtlardır ve bunlar, iklim krizinin başlıca nedenlerinden biridir. Bu gerçeğe rağmen AKP, karbon salımına ve dolayısıyla

BİR YOL VAR!

küresel ısınmaya neden olan fosil yakıtlardan çıkışı planlamak yerine, kömüre dayalı enerji politikalarını teşvik etmektedir. Böylesi bir ortamda Paris İklim Anlaşması'nın onaylanmasının da göz boyamaktan başka bir işe yaramayacağı açıktır.

İklim değişikliğinin en can alıcı halini orman yangınları ve sel felaketleri ile yaşadık. Manavgat'tan Cudi'ye, Dersim'den Mazı'ya tüm yurttan ormanlarımız yanarken devletin hiçbir hazırlığının olmadığını, yangın uçağı bulundurmak gibi kamusal hizmetleri neoliberal politikalar yüzünden tasfiye ettiğini, halkın kendi dayanışmasıyla ormanları ve tüm yaşayanlarını korumaya çalıştığını gördük. Yaşanan sel felaketlerinde yine plansız, denetimsiz imar faaliyetleri nedeniyle onlarca canımızı yitirdik.

Hem ülkemizde hem küresel ölçekte yakıcı sonuçlarını görmeye başladığımız iklim krizini durdurmak için karbon salımını azaltacak önlemleri derhal alacağız, fosil yakıtı dayalı enerji politikaları yerine yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı planlı politikaları hayata geçireceğiz.

Ülkemizin sürekli artan bir **enerji ihtiyacı** olduğu söylenmektedir. Ancak bu iddia, plansız, müsrif ve yanlış kalkınma politikalarından kaynaklanmaktadır.

Enerji üretimini arttırmak yerine enerji tasarrufu sağlayan önlemler alacak, kalan ihtiyacı yenilenebilir enerji kaynaklarından sağlayacağız.

Türkiye'nin bugünkü enerji üretimi doğalgaz ve kömüre dayalı termik santrallerden sağlanmakta, doğalgaza bağlı enerji üretimi ise dışa bağımlılığımızı arttırmaktadır. Kömüre dayalı enerji üretimi ise, karbon salımının yüksek olduğu, ekosistemi geri dönülemez şekilde tahrip eden bir enerji üretim biçimidir. Türkiye'nin teknolojik atılımını sağlayacağı, üretim kapasitesini arttıracığı, dışa bağımlılığını ortadan kaldıracığı söylenen Hidroelektrik Santraller, Termik ve Nükleer santraller

ise çevrelerindeki canlı yaşamını derinden ve olumsuz yönde etkilemektedir.

Öte yandan, **nükleer santrallerde** üretilecek elektriğin satış fiyatı daha yüksektir. Nükleer santrallere elektrik alım garantisi verilmiş olup, arz fazlasının maliyeti halkımıza ödetilecektir.

JESler, RESler gibi yenilebilir enerji kaynakları teoride temiz olmalarına rağmen ülkemizde yalnızca ranta odaklı, plansız ve denetimsiz uygulamaları nedeniyle doğayı tahrip etmektedir. Kuş göç yollarını tehdit eden, tarım ve orman alanlarına, derelelere zarar veren bu tür projeler durdurulmalıdır.

Ekolojik yıkıma yol açan enerji politikalarına, nükleer santrallere ve nükleer denemelere, karbon ticaretine, suyun ve doğal varlıklarımızın metalaştırılmasına izin vermeyeceğiz.

19 yıllık AKP iktidarı döneminde Maden Kanunu'nda 21 kez, Orman Kanunu'nda 28 kez değişiklik yapıldı. Orman yangınları sürerken, Turizm Teşvik Kanunu değişikliği ile korunan orman alanları, meralar, kıyılar turizm yatırımlarına açmak için düzenleme yapıldı. Yasalar eliyle doğa yağmasının önündeki engeller bir bir kaldırıldı.

Doğal varlıklarımızın rant ve gaspla, turizm, sanayi ve enerji ihtiyacı bahanesiyle yok edilmesine izin vermeyeceğiz.

Deprem ülkesi olmamızı ve halkın afet korkusunu fırsat bilerek, mahallelerimizi yağmalama projelerini hayata geçirdiler. Afet Yasası ile afetler bahane edilerek zorla tahliye, soylulaştırma, mülkiyet hak ihlaline yol açan kentsel dönüşüm projelerine hız kazandırıldı. AKP ile kalıcılaşan Deprem Vergisi için 2000 yılından bugüne kadar 70,2 milyar TL toplandı. Bu para ile 1 milyonun üzerinde daire depreme dayanıklı hale getirilebilirdi. Toplanan deprem vergisinin nereye gittiği sorulduğunda ise yetkili bakan, deprem önlemi almak yerine, parayı duble yollara harcadıklarını itiraf etti. Afet Toplanma alanlarımız AVMLere kurban gitti.

BİR YOL VAR!

Afetlere “doğal”, “kader”, “fitrat” diyerek sorumluluktan kaçılmasına izin vermeyeceğiz. Afetlere karşı bilimsel ve teknik her türlü önlemi alacağız. İnsan onuruna yakışan, güvenli konutlarda ve erişilebilir bir yaşamı kuracağız.

Rant odaklı kentleşmenin sembolü haline gelen, denetlenemeyen TOKİ yapılaşmasına dur diyeceğiz. Altyapısından üst yapısına tümüyle planlanmış bir kentleşme modeli oluşturacağız. Barınma hakkını temel alan sağlıklı ve güvenli konutlarda yaşamayı güvence altına alacağız.

Yap-İşlet-Devret projeleri ve “mega projeler” olarak adlandırılan uygulamalar, başta doğal ve kültürel varlıklarımıza verdiği zarar, kamusal varlıklarımızın sömürülmesi, yandaş sermayedarların öne çıktığı tahsisler, kamuya yüklediği büyük maliyetler ve riskler, hukuk dışılık gibi “mega sorunlar”ı da beraberinde getirdi.

Kamu kaynaklarıyla özel sektöre yaptırılan bu “dev yatırımlar” şirketleri ihya etti. 3. Köprü, 3. Havalimanı, Avrasya Tüneli, Çanakkale Köprüsü, İzmit Köprüsü, şehir Hastaneleri kamu olanaklarıyla; devlet garantörlüğüyle hayata geçirildi. Hazine'nin verdiği araç, yolcu ve hatta hasta garantisi ülkenin geleceğini borç sarmalına sokmak demektir.

Bu projeler için kullanılan kamu varlıkları, HESlerin yok ettiği akarsular ve canlı yaşamı, termik santraller için maden yatakları, otoyolların yarıp geçtiği kamusal araziler, ormanlar ve sahil bandı, hava meydanlarının işgal ettiği ormanlık alanlar, sulak araziler, hatta denizlerimiz adeta talan edildi.

Kamu bütçesini çarçur eden, çevresel değerleri gözetmeyen, tarım ve orman alanlarına, sulak alanlara, canlıların hayatına, tarihi ve kültürel varlıklara zarar veren projeleri durduracağız.

Kullanılabilir su kaynaklarını bilinçsiz kullanımla yitirdiğimiz

Ülkemizde, musluklarımızdan akan sular içilemez hale gelmiş, suyun kullanımı ticarileşmiş, suya bağlı üretim yapılan tarım ve sebzeçilik faaliyetleri sekteye uğramıştır. Susuzluk, kuraklık ve iklim krizi gibi yüzyılın en önemli yaşamsal konularından biridir.

Ülkemizin su politikasını ivedilikle çözüme kavuşturarak, temiz suya erişimi temel insani bir hak olarak göreceğiz, yağmur suyu hasadı ve su yönetimi konularında gerekli tüm çalışmaları yapacağız.

Kapitalizm hiçbir canlı için yaşam vaat etmiyor. Kent yaşamındaki dönüşüm ile çevreyi gözetmeyen projeler kentteki ve kırlardaki tüm canlıların yaşam alanlarını etkilemektedir. Endüstriyel hayvancılık, ticarileşmiş tıp, hayvanların parayla satılması, barınak koşulları, hayvanların yaşam alanlarından dışlanması, cinsel saldırı, öldürme ve kötü muamele görmezden gelinemez. Verilen cezaların yetersizliği ve kanun metinlerinde hayvanların eşya statüsünde değerlendirilmesi, hayvanlara karşı kötü muameleyi arttırmaktadır. Hayvanları eşya olarak görme anlayışı çağ dışıdır ve değişmelidir. Av adı altında cinayet işlenmekte ve devlet eliyle bu cinayetler ihaleye açılmaktadır.

Sahipli ve sahipsiz hayvan ayrımını ortadan kaldıracacağız. Hayvanların eşya değil canlı olduklarının tüm toplum tarafından benimsenmesini ve Türk Ceza Kanunu'nun sahipli-sahipsiz ayrımı gözetmeden tüm hayvanlara yapılan kötü muamelelere karşı caydırıcı cezalar içermesini sağlayacağız. Devlet eli ve izni ile gerçekleşen cinayetleri, av turizmini yasaklayacağız.

Meydanlarımızdan, sahillerimizden, parklarımızdan, kamusal alanlarımızdan uzaklaştırıyoruz. Halkların kamusal belleği olan, her bireyin üzerinde kullanım hakkı bulunan alanlarımızdan sürgün ediliyoruz. Seçmece ihya projeleri, rant ile gelen

BİR YOL VAR!

yıkım alanları, turizm baskısı ile dekor haline getirilme uğraşı nedeniyle tarihi ve kültürel varlıklarımız tehlike altında.

Tarihi ve kültürel varlıklarımızı koruyacak düzenlemeleri, yaşatarak korumayı ve koruma bilincinin oluşturulmasını destekleyeceğiz. Kamusal alanlarımız üzerindeki kamusal niteliği bozacak uygulamaları durduracağız.

Tüm canlılar için güvenli bir yaşam ile doğanın korunmasını sağlayacak bir yol var, mücadele et, örgütlen!

TARIM VE HAYVANCILIK: TÜRKİYE'Yİ KENDİNE YETEBİLEN BİR ÜLKE HALİNE GETİREBİLİRİZ!

İçinden geçtiğimiz derin ekonomik kriz, hem ülkenin üretim olanaklarından nasıl yoksun bırakıldığını hem de üretimin ne kadar değerli ve önemli olduğunu bir kez daha ortaya koydu.

Saray Rejimi kendisinden önceki yönetimleri bile utandıran bir tarım ve hayvancılık politikası –daha doğrusu politikasızlığı– sürdürdü. Özal dönemiyle başlayan tarım ve tarıma dayalı sanayinin özelleştirmeler ile tasfiye edilme süreci AKP iktidarları ile tamamlanmış oldu. Bereketli topraklarımızı, kurdukları yağma düzeniyle kuruttular. AKP'den önce kendi kendisine yetebilen birkaç ülkeden biriydik. Şimdi ise tarım alanlarımız daraldı, hayvancılık ithal girdilerle bitme noktasına geldi. Neredeyse bütün fabrikalarımız satıldı. Bu halkın, köylü ve çiftçinin ürettiği değerler yok pahasına tüccarlara teslim edildi. O tüccarlar ise iktidar yandaşlarıydı. Fındığın, cevizin, şekerin, domatesin para etmediği bir düzen kurdular.

Bugün sermayeye teşvik vermenin önünde hiçbir yasal engel yokken, köylülerin kuracağı tarım kooperatiflerine bir kuruluşluk devlet desteği vermek bile yasaktır. Bu ortamda üretimden kopan çiftçiler, büyükşehirliere göç ederek asgari ücrete, işsizliğe mahkum, yoksul, güvencesiz ve geleceksiz insanlar olarak yaşamaya mahkum edildiler.

Tarım ve hayvancılığın yeniden planlanarak ülke insanının sağlıklı, güvenilir ve ucuz gıdaya ulaşımını sağlayacağız. Tarım ve hayvancılıkla uğraşan yoksul köylülerin refahını arttıracak ve topraklarından kopmalarını engelleyecek teşvikler ve politikalar üreteceğiz. Özellikle stratejik tarımsal ürünlerde (Fındık,

BİR YOL VAR!

Pamuk, Ayçekirdeği, Arpa, Buğday, Şeker Pancarı, Zeytin, vb.) üretim alanları artırılabilecek, devlet bu ürünlerde çiftçiye gerekli güvenceyi sağlayarak üretimi teşvik edecek.

Çiftçinin bilinçlenmesi için tarımsal eğitim programları düzenleyip sürdürülebilir ve yenilenebilir tarım politikası uygulayacağız.

Dünyanın en verimli toprakları ve bölgesinde olan güzel ülkemizin tarım alanlarının sermayeye peşkeş çekilmesine izin veremeyeceğiz. Özelleştirmeler ile satılan, kapatılan tarıma dayalı sanayi kuruluşları kamulaştırılarak yeniden üretime başlayacak. Bölgesel olarak ürün ve üretim odaklı yeni fabrikalar ve üretim tesisleri ile üreticinin tüccarın, aracının elinden kurtaracağız.

Verimli tarım arazilerimizin organize sanayi bölgelerine dönüştürülmesine izin vermeyeceğiz. İlgili bilim insanlarının belirleyeceği uygun arazilerde organize sanayi bölgeleri oluşturacak, hem çiftçimizin zarar görmesini engelleyecek hem de bilinçli sanayileşmenin adımlarını atacağız.

Veteriner Hekim desteği de sağlamak üzere büyükbaş, küçükbaş ahırları tavuk ve balık çiftlikleri, arıcılık sahaları için sermayeye değil ülkenin gerçek sahiplerine, köylülere teşvik vereceğiz. Meralarda ıslah çalışmalarını tamamlayarak mera hayvancılığını destekleyecek, meraların amacı dışında kullanımını yasaklayacağız.

Ülkemizde tarımın bitirildiği, hayvancılığın ithal et politikasıyla daha da zarar gördüğü koşullarda, halkımızın da sağlıklı gıdaya erişim hakkı elinden alınmaktadır.

Sağlıklı, güvenli, yeterli ve ucuz gıdaya erişimi sağlayacağız.

Kendi kendine yetebilen bir ülke olmak için bir yol var, mücadele et, örgütlen!

KÜLTÜREL GELİŞİM VE SANATIN ÖZGÜRLEŞMESİ

Saray Rejimi'nin 19 yıllık iktidarı, çürümüş ve yozlaşmış bir zihniyetin toplumun tüm alanlarına yayılmasına neden oldu. Siyaset, ekonomi, din veya spor gibi kültür ve sanat alanları da AKP gericiiliğinin ve piyasacılığının kısılcasına alınmak isteniyor.

Kültürel gelişimi ve sanatın özgürleşmesini sağlayacağız.

Saray iktidarı kültür ve sanat alanında özgür ifadeyi, yaratıcılığı ve insani gelişimi imkânsızlaştırmaya çalışıyor. Edebiyattan sinemaya, sokak etkinliklerinden akademik eğitime kadar geniş bir alanda sığ, çıkarıcı, içerikten ve estetikten uzak bir propaganda zihniyetini kültür ve sanat alanına egemen kılmaya çalışıyor.

Ülkemizde barış istediği için akademisyenler, edebiyatçılar, sinemacılar, eleştirmenler gözaltına alınıyor, tutuklanıyor, işlerinden ediliyor. Onlarca dergi, gazete, televizyon ve radyo kanalı kapatılıyor; internet üzerinden yayıncılık yapan mecralara yasak getiriliyor.

Saray gericiiliğinin saldırısı altındaki tiyatrolar desteksizlikle baş etmeye mecbur bırakılırken, sahneye konacak oyunların içeriğine doğrudan müdahalelerle sansür işe koşuluyor. Sinema filmlerinden televizyon dizilerine kadar her şey açık yasaklarla ve tehditlerle karşı karşıya kalıyor. Sanatı baskılayan sansür mekanizması, beraberinde yayılan korku iklimiyle otosansürü doğurarak nitelikli sanatsal üretimin önünde engel oluşturuyor.

Oyunlar yasaklanıyor, mizah dergileri tazminat davalarıyla boğuşuyor, kitap yayıncıları baskılara direnmeye çalışıyor,

BİR YOL VAR!

sergiler silahlı çetelerce basılıyor. Muhalif ve halkçı sanatçıların eserlerinin yayınlanması engelleniyor, televizyonda yer almalarına izin verilmiyor, muhalif sanatçılar tehdit edilip hedef haline getirilirken anayasanın 64. maddesini yok sayan iktidar, kendi "makbul sanatçı"sını yaratıyor.

Ekonomik krizden afetlere, başta sahne sanatları olmak üzere ilk ve en büyük hasarı, karşısında iktidarın üç maymunu oynadığı sanat emekçileri göğüslemek zorunda kalıyor. Gelirsizliğe mahkûm edilen, çıkış yolu bulamayan emekçiler devletin kayıtsızlığını işsizlik, yoksulluk ve dahi canıyla ödüyor.

Sansürü, yasağı, yargı tehdidini ortadan kaldıracacağız. Ülkemizin kültürel ve sanatsal ortamını özgürlüğün ve yaratıcılığın en geniş haline kavuşturacağız. Sanatçıların, aydınların, düşünürlerin eserleri yüzünden yargılandığı karanlığı geride bırakacağız.

Başta sinema ve yayıncılık olmak üzere, kültür ve sanat alanı tekellerin yağmasına terk ediliyor. Hangi filmlerin, oyunların ve konserlerin, hangi kitap veya dergilerin halka ulaşacağına tekel-lerin kâr hırsı karar veriyor.

Kültür ve sanatı tüm yuttaşlarımız için erişilebilir kılacağız.

Sanatı ve sanatçıyı devlete, iktidara, sermayeye bağımlı kılan tüm zorunlulukları ortadan kaldıracacağız. Sanatını gerçekleştirmek isteyen sanatçıya kamu kaynaklarından destek verilmesini sağlayacağız. Kültür sanat alanı desteklerinin ölçülebilir, nesnel kriterlerle, şeffaflıkla ve hakkaniyetle belirlenmesini ve uygulanmasını sağlayacağız.

Tüm kültür ve sanat emekçileri için sendikal örgütlenmeyi teşvik edeceğiz. Uzun çalışma saatlerinin normalleştiği, gelir güvencesinin olmadığı serbest çalışma makbuzu ile çalışmaya zorlanan dizi oyuncusu ve set emekçilerinin iş kanununa tabi çalışmalarını sağlayacak yasal düzenlemelerini yaparak sağlıklı ve güvenceli bir çalışma ortamını oluşturacağız.

Sanatsal üretimin çeşitlendirilerek geliştirilmesi, yaygınlaştırılması için teşvik edici düzenlemeleri, her daldan sanatçıların, emekçilerin, eğitimcilerin, sivil toplum kuruluşlarının ve meslek birliklerinin karar alma süreçlerine katılımıyla oluşturacak meclisleri kuracağız.

Sanatçılar kadar yurttaşların da sanata erişimini, kültürel etkinliklere katılımını sağlayacağız. Eğitimden sanatsal üretime ve halka ulaşmasına kadar tüm süreçlerde kültür ve sanat alanını ücretsiz hale getireceğiz. Tiyatro, sinema ve sergi salonlarının AVM'lere hapsedilmesine, müzelerin ve kültürel etkinliklerin ücretli olmasına, sanatçıların vergi yükü altında ezilmesine izin vermeyeceğiz.

Sanatın insanın toplumsal varlığının bir parçası olduğu yaşamı herkes için mümkün kılacak, tüm yurttaşlarımızın sanatla ve kültürle buluşmasını sağlayacağız.

Ülkemizin tüm köylerinde, kasabalarında ve ilçelerinde sinema, konser, tiyatro ve sergi salonlarının açılmasını sağlayacağız.

Yetenek sınavıyla alım yapan tüm sanat öğrenim birimlerinde fırsat eşitliğini sağlayacak merkezi bir eğitim yapısını kuracak ve istihdam sağlayacağız. Sanat eğitimini tüm yurttaşlarımız için ömür boyu ücretsiz ve ulaşılabilir kılacağız.

Kültür ve sanatı, sanatın esamesinin okunmadığı, merkezi bütçeden aldığı pay hiçbir dönem %1'i bulmayan Kültür ve Turizm Bakanlığı'ndan ayırarak kamu kaynaklarının ihtiyaca göre bölüşülerek imkânların sağlandığı asli rolüne kavuşturacak, etkin bir kültür sanat politikasını yaşamsal bir öncelik olarak önümüze koyacağız.

Ülkemizin kültürel varlıklarının korunmasını sağlayacağız. Taşınmaz kültür varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi için gerekli düzenlemeleri bir öncelik olarak ele alacağız. Kültürel değerlerimizin sermayeye peşkeş çekilmesine, metalaştırılmasına ve yozlaştırılmasına izin vermeyeceğiz.

BİR YOL VAR!

CİNSEL YÖNELİM TEMELLİ AYRIMCILIĞIN SONLANDIRILMASI

Türkiye’de LGBTİ+’ların hakları ağır ihlallerle karşı karşıyadır. Gündelik yaşam içerisinde zorla alıkonma, işkence ve kötü muamele gibi nefret suçları ile sık sık karşı karşıya kalan LG-BTİ+’lar için aşağılanma, hor görülme, ağır psikolojik şiddet sıradanlaşmaktadır.

Türkiye son yıllarda en fazla nefret cinayetinin işlendiği Avrupa ülkesi olarak kayda geçmiştir. LGBTİ+’lar eylem, düşünce ve ifade, örgütlenme ve toplanma özgürlüklerinden de mahkum edilmektedir. 2015’ten bu yana Onur Yürüyüşleri devlet tarafından yasaklanmaktadır.

Toplumsal değerlerin, kuralların ve politikaların heteronormativiteden hareketle belirlenmesi LGBTİ+’ları toplumsal yaşam, demokratik hak ve karar alma mekanizmalarının tamamen dışında bırakmakta, LGBTİ+’lar her türlü ayrımcılığa ve dışlanmaya maruz kalmaktadır. Eğitim, beceri ve temel yetkinlikleri sınırlandırılan LGBTİ+lar iş bulmaktan, mesleki gelişimden, gelir, sağlık ve eğitim olanaklarından, toplumsal yaşamdan uzaklaştırılmaktadır.

İnsanların cinsel yönelimlerinden dolayı en temel haklarının elinden alınmasına izin vermeyeceğiz! Transfobi, homofobi ile mücadele edeceğiz! LGBTİ+ haklarını tanıyan, cinsel yönelim temelli ayrımcılığa ve nefret suçlarına karşı önlemler alan yasalar hazırlayacağız. Nefret suçlarını cezalandıracağız. Onur Yürüyüşlerinin güvenli bir şekilde yapılabilmesini sağlayacağız.

LGBTİ+ların eşit yurttaşlık hakları için bir yol var, mücadele et, örgütlen!

ALEVİLER İÇİN EŞİT YURTTAŞLIK

Aleviler AKP döneminde belki de hiç olmadığı kadar ayrımcılığa maruz kaldılar. Cumhuriyetin temel kazanımlarından biri olan laiklik, bugün neredeyse yok edilmiş durumdadır. AKP cumhuriyetin temel ilkelerini de, Anayasa'yı da, AİHM kararlarını da çiğneyerek eşit yurttaşlık ilkesini ihlal etmektedir.

Eşit yurttaşlığın garantisi için Türkiye gerçekten laik bir ülke olacak. Devlet, din içinde değil; din dışında kalacak. Alevilerin eşitlik haklarının sağlanması için yasalar ve uygulamasında da fiili eşitliği yaratacağız. Yasalardaki tüm ayrımcılık içeren maddeleri çıkaracağız.

AKP, Aleviliği kendine özgü bir inanç olarak tanımamakta, Alevileri asimile etmeye ve "kontrollü biçimde" camiye sokmaya çalışmaktadır. 19 yıllık iktidarında AKP'nin siyasal İslamcı politikalarını uygulamada en önemli kurum Diyanet İşleri Başkanlığı oldu. Diyanet cemevlerine ibadethane statü verilmemesini "kırmızı çizgi" olarak tanımladı.

Devlet, "Aleviliğe" kendi zihniyetine uygun bir tanım getirme uğraşından vazgeçmelidir. Alevilerin "ne olduklarına", "nasıl yaşamaları gerektiğine" dair dışarıdan dayatmalara izin vermeyeceğiz. Cemevlerine derhal "ibadet yeri" statüsünü vereceğiz. Alevi köylerine cami yaptırma politikasından vazgeçilecek, köylerdeki imamlar geri çağrılacaktır.

12 Eylül darbesinin mezhepçi zorunlu din dersleri uygulaması, AKP döneminde zorunlu din dersleri sayısının artırılması ve seçmeli din derslerinin de zorla tercih ettirilmesiyle devam ediyor. Aleviler, zorunlu din derslerini AİHM'e kadar taşıdı. AİHM, bu uygulamayı bir insan hakları ihlali olarak karara bağladı.

BİR YOL VAR!

Zorunlu din derslerini kaldıracğız. Ders kitapları, sözlükler, ansiklopediler ve Milli Eğitim Bakanlığı'nca önerilen yardımcı kitaplardaki Aleviliği aşağılayan tanımlamalara izin vermeyeceğiz.

Yasalarla bireylere dinsel kanaatlerini açıklama zorunluluğu getiren, din ve inanç özgürlüğünün özünü zedeleyen, nüfus cüzdanlarındaki din hanesini tamamen çıkaracağız.

Radyo, televizyon ve dijital medyada Alevileri dışlayan, aşağılayan yayınlara izin vermeyeceğiz. Din ve inanç farklılıklarını halkları birbirine düşman etmek üzere kışkırtan radyo, televizyon ve dijital medya yayınlarını eşit yurttaşlık ve toplumsal barış anlayışı temelinde denetleyeceğiz.

Başta Alevilik olmak üzere, devletin, farklı din, mezhep ve inanış türleri ve inanmayan yurttaşlar üzerinde bir inaniş dayatarak tahakküm kurma çabasını engelleyeceğiz. Tüm din ve inanışlara mensup yurttaşların kutsal atfettikleri bölge, bina ve yerlerine yapılan saldırıları nefret suçu kapsamına alacağız ve cezaların uygulanmasını takip edeceğiz.

Alevilerin eşit yurttaşlık hakları ve laikliğin kazanılması için bir yol var, mücadele et, örgütlen!

ENGELLİ YURTTAŞLAR İÇİN EŞİTLİK VE HİZMETLERDEN EŞİT YARARLANMA HAKKI

Ülkemiz engelli hakları konusunda oldukça geri bir konumdadır. Türkiye’de ne kadar engelli olduğu bile tam olarak bilinmemektedir. Devletin önceliği bu alandaki ihtiyaç sahiplerinin tek tek tespit edilmesi olmalıdır. Kamu mevzuatında bir çok hak tanınmasına rağmen ne engellilerin bunlara ulaşacağı bir mekanizma ne de devlet otoritesinin bunları sağlama konusunda iradesi vardır.

Engellilerin bütün yasal haklarından eksiksiz faydalanmalarının takipçisi olacağız.

Engellilerin istihdamı yasal zorunluluk olmasına rağmen hem özel sektör hem kamu bu kurala uymamaktadır. Hatta AKP, kamudaki engelli istihdam zorunluluğunu bir müjde olarak sunmaktadır. Yasal hakkın müjdesi olmaz, uygulaması olur.

Engelli yurttaşların istihdamının artırılması amacıyla, özel sektör ve kamuda 50 ve daha fazla işçi çalıştıran işyerlerinde engelli yurttaş çalıştırma zorunluluğunu %5’e çıkartacağız.

AKP’nin politikası, engelli yurttaşlarımıza kısmi maddi yardımlar/indirimler/ kontenjanlar vermek şeklindedir. Engelliler, gündelik yaşamda kısıtlı mekanlara veya evlere sığılmışlıktan kurtulamamaktadırlar. Bedensel engel, toplumsal bir engel ile katmerlenerek yaşamlarını kuşatmaktadır.

Kent yaşamından sportif olanaklara, eğitim hayatından tatil imkanlarına kadar yaşamın her anında erişebilirliğin artacağı ve engelli yurttaşların yer alabileceği şekilde planlama yapacağız. Her sosyal yerleşke/faaliyet nasıl Çevresel Etki Değer-

BİR YOL VAR!

lendirme (ÇED) raporu ile tasarlanıyorsa, bizler de Engelli Kullanım Değerlendirmesi kriterlerini belirleyecek, yeni yapılan tüm bina, park, sosyal mekanlardan başlayarak varolan yapıları bu kriterlere göre engelli yurttaşların katılımı ile yeniden yapılandıracağız.

Engelsiz, erişilebilir bir dünya için, eşit yurttaşlık için bir yol var, mücadele et, örgütlen!

BİR YOL VAR!

BİR YOL VAR!